

Δ/ρος Γερ. Ζερβόπουλου

**ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
ΚΑΙ
ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΕΙ Η ΒΙΒΛΟΣ

4

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Είναι ο προσημείωσις η βάση της πίστης, ή η πίστη είναι η βάση του προσημείωσις;

Να, ένα ερώτημα μεγάλο και κρίσιμο πού συζητιέται σήμερα και από τις δυο πλευρές του: τη φιλοσοφική και τη Βιβλική.

Η φιλοσοφική πλευρά δεν μας ενδιαφέρει· είναι «ματαιότητα του νοός» που δεν οικοδομεί την πνευματική μας ζωή (Εφεσ. 4/17).

Μας ενδιαφέρει λοιπόν, αποκλειστικά η **Βιβλική** πλευρά του θέματος και συγκεκριμένα η μελέτη των χωρίων της Αγίας Γραφής που συμπλέκουν, σ'ένα αξιοθαύμαστο δογματικό σχήμα, την κυριαρχική εξουσία του Θεού με την ελεύθερη εκλογή του ανθρώπου.

Σίγουρα, το δόγμα του «αιώνιου προορισμού» πρέπει να συγκεντρώνει αμέριστο το ενδιαφέρον του κάθε πιστού και δεν υπερβάλλομε τα πράγματα αν πούμε, ότι η θέση που παίρνουμε απέναντι στο θεμελιώδες αυτό δόγμα, επηρεάζει αποφασιστικά, καθώς θα ιδούμε, την ποιότητα της πνευματικής μας ζωής, — είτε προς το καλύτερο είτε προς το χειρότερο.

Προσεγγίζομε το θέμα παρουσιάζοντας τις απόψεις του Μεταρρυθμιστή Ιωάννη Καλβίνου, επειδή αυτός πρώτος διατύπωσε συστηματικά το δόγμα του «απόλυτου» ή «διπλού» προορισμού, ένα δόγμα που το είχε υιοθετήσει από τον Πατέρα της Καθολικής Εκκλησίας, Αυγουστίνου.

Γίνεται αμέσως φανερό στον αναγνώστη, ότι δεν παρουσιάζομε το θέμα κατά βάθος και πλάτος, πράγμα που θα χρειαζόταν ένα πολυσέλιδο σύγγραμμα. Προσπαθούμε ωστόσο σε τούτη τη συγγραφή μας, να δείξομε «το ψαχνό» της δογματικής διδαχής πάνω στον αιώνιο προορισμό, έτσι που ο χριστιανός αναγνώστης να εκτιμήσει όπως πρέπει τη μεγάλη αξία αυτής της διδαχής και το σπουδαιότερο, να μορφώσει τις προσωπικές του πεποιθήσεις.

Για να γίνει το θέμα πιο εύκολα κατανοητό από τον αναγνώστη, το χωρίσαμε στα εξής 4 μέρη:

Πρώτα, παρουσιάζουμε τις 5 δογματικές θέσεις πάνω στις οποίες ο Ιωάννης Καλβίνος στήριξε τη θεωρία του για τον «**απόλυτο**» ή «**διπλό**» προορισμό, καθώς και το «πιστεύω» της εκκλησίας του.

Αφού ελέγχουμε την καθεμία από τις θέσεις του κάτω από το φώς της Βίβλου, προχωρούμε στο **δεύτερο** μέρος και εκθέτουμε τη διδαχή την παραπλήσια προς την Καλβινιστική, που φέρει το όνομα διδαχή του «**μονού**» προορισμού. Κι αυτήν επίσης ελέγχουμε με τα δεδομένα της Αγίας Γραφής.

Στο **τρίτο** μέρος, εξηγούμε την αληθινή διδασκαλία του προορισμού, όπως η Βίβλος μας την παρουσιάζει.

Έτσι φτάνουμε στο **τέταρτο** μέρος της μελέτης μας, όπου παραθέτουμε μιά σειρά χωρίων τα οποία οι οπαδοί του «απόλυτου» καθώς και αυτοί του «μονού» προορισμού, επικαλούνται, για να υποστηρίξουν τα δόγματά τους.

Προχωρούμε λοιπόν, να ρίξουμε, πρώτο, μισ καλή ματιά στις 5 δογματικές θέσεις του Καλβίνου.

Η ΔΙΔΑΧΗ ΤΟΥ «ΔΙΠΛΟΥ» ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΑΛΒΙΝΟΥ

Διδάσκει λοιπόν, ο Καλβίνος:

Πριν ο Θεός δημιουργήσει το ηθικό σύμπαν είχε προγραμματίσει τη ζωή και το πεπρωμένο του κάθε ανθρώπου που θα ερχόταν στην ύπαρξη. Έτσι, είχε διαλέξει ονομαστικά έναν αριθμό ανθρώπων και αποφάσισε να θυσιάσει τον Υιό Του αποκλειστικά γι' αυτούς· να δώσει σ' αυτούς τη διάθεση να μετανοήσουν· να δάλει στην καρδιά τους τη μετάνοια και την πίστη για να σωθούν κι επίσης να τους διαφυλάξει ώστε ποτέ να μην πέσουν πνευματικά και χαθούν.

Παράλληλα με την αιώνια σωτηρία των εκλεκτών Του, ο Θεός, σύμφωνα με το κυρίαρχο θέλημά Του, θέλησε επίσης να δοξασθεί και με τη Δικαιοσύνη Του, καταδικάζοντας όλους τους υπόλοιπους, τους μη εκλεκτούς, σε αιώνια απώλεια. Αυτοί, δείγματα της Δικαιοσύνης Του, θα ήσαν τα αντικείμενα θείας αποδοκίμασίας και αιώνιας κατάκρισης.

Κι επειδή ο Θεός αποφάσισε να μη δώσει στους ανθρώπους αυτούς τη σωτηρία, δεν τους χορηγεί ούτε την πίστη ούτε τη Χάρη για να σωθούν. Ο λυτρωτικός θάνατος του Χριστού δεν έχει να προσφέρει τίποτε στους ανθρώπους, που ο Θεός τους έχει προορίσει για την αιώνια απώλεια.

Ο άνθρωπος, δεν έχει καμία ευθύνη να κάμει ο ίδιος εκλογή μεταξύ σωτηρίας και απώλειας, εξηγεί ο Καλβίνος. Αν ο Θεός έχει προορίσει τον Άλφα για να σωθεί, τότε αυτός ο Άλφα, σαν προορισμένος από τον Θεό θα σωθεί, είτε το θέλει είτε όχι.

Όμως ο άνθρωπος που δεν έχει προορισθεί για σωτηρία δεν πρόκειται να σωθεί ποτέ. Και διάθεση ακόμα αν δείξει για να σωθεί, αυτή η διάθεσή του δεν θα καρποφορήσει, αν ο Θεός δεν είχε προαιωνίως το όνομα του ανθρώπου στον κατάλογο των εκλεκτών Του.

Η παραπάνω διδαχή του Καλβίνου είναι γνωστή με την ονομασία, διδαχή του «διπλού», ή «απόλυτου» προορισμού επειδή σύμφωνα με αυτήν ο Θεός είχε προαιωνίως αποφασίσει όχι μόνον ποιον άνθρωπο θα σώσει αλλά και ποιον θα καταδικάσει.

Στη διδαχή αυτή ξεχωρίζουν οι παρακάτω πέντε αντιβιθλικές θέσεις:

Η πρώτη θέση του Καλβίνου: *Ο άνθρωπος δεν έχει την ικανότητα να κάνει ο ίδιος ηθικές εκλογές.*

Δηλαδή: Δεν μπορεί με δική του πρωτοβουλία να διαλέξει μεταξύ Θεού και Σατανά. Η κατάσταση του κάθε ανθρώπου εδώ στη ζωή, στη σχέση του με τον Θεό, είναι από την αρχή μέχρι το τέλος προγραμματισμένη από τον Θεό, προ των αιώνων. Κανένας δεν σώζεται από δική του προσωπική θέληση, ούτε καταδικάζεται από δική του προσωπική ευθύνη. Μόνον ο Θεός είν'Αυτός που έχει το λόγο. Το πεπρωμένο του κάθε δημιουργήματος είχε αποφασισθεί από τον ίδιο τον Θεό, προαιωνίως, άσχετα προς τη θέληση του ιδίου του ανθρώπου. Έτσι, ξέχωρα από αυτούς που είναι προορισμένοι για τη σωτηρία είναι και οι προορισμένοι για την αιώνια απώλεια. Τούτοι είναι καταδικασμένοι οριστικά και αμετάκλητα. Δεν μπορούν ούτε να πιστέψουν, μήτε να μετανοήσουν. ¹

Η απάντηση στην παραπάνω θέση:

Αυτά τα πράγματα δεν μπορούν να θεωρηθούν σαν διδασκαλίες της Βίβλου. Είναι στην πραγματικότητα θεωρίες μοιρολατρείας, που αποδίδουν σοβαρή μομφή στον άγιο χαρακτήρα του Θεού.

¹Εξηγεί ο Καλβίνος:

«Αιώνιο προορισμό καλούμε την αιώνια απόφαση του Θεού βάσει της οποίας όρισε τι θα απογίνει ο κάθε άνθρωπος. Επειδή δεν έχουν όλοι δημιουργηθεί με ίσους όρους. Μερικοί έχουν προορισθεί για την αιώνια ζωή, ενώ άλλοι, για την αιώνια καταδίκη.

Επειδή λοιπόν, ο κάθε άνθρωπος έχει δημιουργηθεί για την μία ή για την άλλη κατάσταση, λέμε γι αυτόν ότι έχει προορισθεί για τη ζωή ή για το θάνατο» (Μετάφραση από: Calvin: Opera Selecta, τομ. 4 σελ. 374).

Το κείμενό του:

«Praedestinationem vocamus aeternum Dei decretum, quo apud se constitutum habuit quid de unoquoque homine fieri vellet. Non enim pari conditione creantur omnes: sed aliis vita aeterna, aliis damnatio aeterna praeordinatur. Itaque prout in alterutrum finem quisque conditus est, ita vel ad vitam vel ad mortem praedestinatum dicimus.».

Εναντία σ'αυτές τις μοιρολατρικές θεωρίες η Αγία Γραφή εξηγεί, με διδασκαλία και με γεγονότα, ότι ο Θεός προίκισε τον άνθρωπο με «ελευθερία εκλογής», δηλαδή τον δημιούργησε αυτόνομο, έτσι που στις ηθικές εκδηλώσεις του, να ενεργεί έξω από την ακτίνα της πρόγνωσης του Δημιουργού του.

Αυτή η σπουδαία αλήθεια ξεχωρίζει από την πρώτη ακόμα επαφή που είχε ο Θεός με τους πρωτοπλάστους. Όταν λ.χ. παρήκουσαν την εντολή Του κι έφαγαν τον απαγορευμένο καρπό, ο Θεός ρώτησε την Εύα, με δυσάρεστη έκπληξη: «Τί είναι τούτο τό όποϊον έκαμες;» (Γεν. γ/13)

Η ίδια γραμμή ακολουθείται σε όλη τη Βίβλο:

Ο Θεός δοκίμασε τον Αβραάμ, για να διαπιστώσει αν θα υπάκουε ή όχι στην εντολή Του, να θυσιάσει τον Ισαάκ (Γεν. κβ/1 και 12). Επίσης, παζάρεψε με τον ίδιο την καταστροφή των Σοδόμων έξι φορές, αλλάζοντας και τις έξι φορές απόφαση σχετικά με τον αφανισμό των κατοίκων της αμαρτωλής μεγαλούπολης (Γεν. ιη/23). Επίσης, αν και ο Θεός είχε αποφασίσει να καταστρέψει τη Νινευή, κατόπιν άλλαξε γνώμη εξαιτίας της μετάνοιας των κατοίκων της (Ιωνάς γ/10). Επίσης, οδήγησε τους Ισραηλίτες στην έρημο σαράντα χρόνια για να «γνωρίσει την καρδιά του λαού», αν δηλαδή θα τηρούσε ο λαός τις εντολές Του ή όχι (Δευτ. η/2). Λέει ο Θεός στον Ιερεμία: Αν ο λαός μετανοήσει θα γίνει τούτο· αν όχι, θα γίνει το άλλο.

«έάν τό έθνος εκείνο, κατά του όποϊου έλάλησα, έπιστρέψει από τής κακίας αύτου, θέλω μετανοήσει περί του κακού τό όποϊον έβουλεύθην νά κάμω εις αύτό» (Ιερ. ιη/8).

Αντίθετα λοιπόν προς τη διδαχή του Καλβίνου, οι παραπάνω περιπτώσεις καθώς και πολλές άλλες που αναφέρονται στη Βίβλο, φανερώνουν τις εξής δύο μεγάλες αλήθειες, ότι:

Ο Θεός προίκισε τον άνθρωπο με το ανεκτίμητο αγαθό της ηθικής ελευθερίας, έτσι που ο άνθρωπος στο ζήτημα της Σωτηρίας του, να ενεργεί έξω από την πρόγνωση Του Θεού. Επίσης ότι:

Στις σχέσεις του ανθρώπου με τον Θεό, η απόφαση του Θεού, εξαρτάται από την απόφαση του ανθρώπου.

Η δεύτερη θέση του Καλβίνου: *Η εκλογή των προορισμένων για σωτηρία είναι «άνευ όρων».*

Η παραπάνω θέση σημαίνει ότι ο Θεός όχι μόνον έχει προγνωρίσει «προ καταβολής κόσμου» τους εκλεκτούς Του, τον καθένα με το όνομά του, αλλά και ενεργεί για λογαριασμό τους και τους χορηγεί ο ίδιος τους όρους για να σωθούν, δηλαδή τους χορηγεί σαν δώρα, τη μετάνοια και την πίστη.

Η μετάνοια και η πίστη, εξηγεί ο Καλβίνος, δεν είναι αρετές που εκδηλώνονται αυθόρμητα στην καρδιά του ανθρώπου, από δική του επιθυμία, αλλά είναι δώρα που ο Θεός τα βάζει στην καρδιά αποκλειστικά εκείνων, που τους έχει προγραμματίσει για να κληρονομήσουν την εν Χριστώ Σωτηρία και Ζωή. Δηλαδή: Πρώτα, ο Θεός αναγεννά τον εκλεκτό Του δια μέσου του Αγίου Πνεύματος, και ύστερα χορηγεί στον αναγεννημένο μετάνοια και την πίστη.

Η σπάντηση στην ποροπάνω θέση:

Η Αγία Γραφή καυτηριάζει αυτήν την πλανεμένη διδασχή. Κατά την Αγία Γραφή η πίστη είναι εθελούσια, αυθόρμητη και συνειδητή πράξη του ανθρώπου, όχι δώρο του Θεού, που ο άνθρωπος υποχρεώνεται από τον Θεό να το δεχθεί.

Εφόσον ο Θεός καλεί δια μέσου του ευαγγελίου τους αμαρτωλούς να πιστέψουν, αυτό σημαίνει ότι μπορούν οι ίδιοι να πιστέψουν. Είναι ποτέ δυνατό ο Θεός να ζητάει από τους ανθρώπους να πιστέψουν, ενώ δεν μπορούν να πιστέψουν και κατόπιν να τους καταδικάζει επειδή δεν έκαναν αυτό που δεν μπορούσαν να κάνουν;

Δεν είναι ο Θεός υπεύθυνος για την πίστη του ανθρώπου, αλλά ο ίδιος ο άνθρωπος.

Ο Κύριος Ιησούς όρισε την πίστη σαν το μόνο ηθικό έργο του ανθρώπου. Όταν ρωτήθηκε, «Τι να κάμωμεν δια να εργαζώμεθα τα έργα του Θεού;» Αυτός απάντησε: «Τούτο είναι τό έργον του Θεού, να πιστεύσητε εις τούτον τόν όποιον έκεινος απέστειλε» (Ιωάν. 6/29). Η Αγία Γραφή

δεβαιώνει ότι σ'αυτό το έργο της πίστης του ανθρώπου, υπάρχει ένα στοιχείο που είναι τελείως αυθόρμητο και ανεξάρτητο από κάθε θεία επέμβαση.

Σαν ο δεσμοφύλακας λ.χ. ρώτησε τον Παύλο στη φυλακή των Φιλίππων «τι πρέπει να κάμω για να σωθώ;» (Πράξ. 16/30), ο απόστολος δεν του είπε: «Μην κάνεις τίποτε· ο Θεός θα σου δώσει την πίστη για να σωθείς». Τουναντίον· η απάντηση του αποστόλου ήταν: «πίστευσον εις τόν Κύριον Ιησοῦν Χριστόν, καί θέλεις σωθῆ».

Η λέξη «πίστευσε» είναι ρήμα ενεργητικό, πράγμα που σημαίνει ότι για να σωθεί ο άνθρωπος χρειάζεται να κάνει με πρωτοβουλία του αυτό το αυθόρμητο ηθικό έργο, — δηλαδή να πιστεύσει στο πρόσωπο και στο έργο του Χριστού. Αυτό το ηθικό έργο φαίνεται στα ποικίλα περιστατικά που αναφέρουν τα ευαγγέλια, στις περιπτώσεις που ο Κύριος Ιησούς:

Είτε επαινεί και ανταμείβει την πίστη του ανθρώπου (εκατόνταρχου):

«Ἐκούσας δέ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καί εἶπε πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας, Ἀληθῶς σὰς λέγω οὐδέ ἐν τῷ Ἰσραὴλ εὗρον τοσαύτην πίστιν» (Ματθ. 8/10).

Είτε ελέγχει τους μαθητές Του για την απιστία τους: «Καί λέγει πρὸς αὐτούς, Διά τί εἴσθε δειλοί, ὀλιγόπιστοι;» (Ματθ. 8/26).

Είτε προκαλεί την καρδιά να γευθεί τους ευεργετικούς καρπούς της πίστης, κατά το μέτρο που την εκδηλώνει:

«Καί εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τόν ἑκατόνταρχον, Ὑπαγε καί ὡς ἐπίστευσας ἄς γείνη εἰς σέ» (Ματθ. 8/13).

Είτε τέλος, συνιστά την πίστη σαν το έργο δια μέσου του οποίου ο άνθρωπος καλοκαρδίζει τον Θεό: «χωρίς δέ πίστεως ἀδύνατον εἶναι νά εὐαρεστήσῃ τις εἰς αὐτόν» (Εβρ. 11/6).

Δεν θα είχε καμία θέση η ποικιλότητα αυτή συμπεριφορά του Κυρίου απέναντι στην ανθρώπινη πίστη, αν ήταν αλήθεια ότι ο Θεός εἶν'Εκείνος που χορηγεί στην καρδιά του ανθρώπου τη μετάνοια και την πίστη, — καθώς μας λέει ο Καλδίνος και οι του «απολύτου προορισμού».

«Ὅστις πιστεύει εἰς αὐτόν, δέν κρίνεται· ὅστις δὲν πιστεύει, εἶναι ἤδη κεκριμένος, διότι δέν ἐπίστευσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.» (Ιωάν. 3/18).

Να, λοιπόν, πώς ο ίδιος ο Κύριος, μας εξηγεί ότι αν χάνονται άνθρωποι δεν χάνονται επειδή δεν τους προ- γνώρισε ο Θεός· χάνονται επειδή δεν πίστεψαν στο όνομα του Υιού του Θεού.

Κατά κανόνα, υπάρχει στην Καινή Διαθήκη σωρεία χω- ρίων στα οποία η πίστη παρουσιάζεται σαν το κατ'εξοχήν ηθικό έργο του ανθρώπου, σαν η μόνη ηθική πράξη που, στην παρούσα Οικονομία, ο άνθρωπος είναι ικανός να κάνει.¹

Ο άλλος ισχυρισμός στην παραπάνω θέση, ότι το Άγιο Πνεύμα πρώτα αναγεννά τον εκλεκτό του Θεού και ύστερα του χορηγεί τη μετάνοια και την πίστη, είναι ένας ισχυρισμός στ'αλήθεια αλλόκοτος, σύμφωνα με τα δεδομένα των Γραφών.

Η τρίτη θέση του Κολβίνου: *Η σωτηρία του Χριστού πε- ριορίζεται μονάχα στους ολίγους εκλεκτούς, που έχει προ- γνωρίσει προαιωνίως ο Θεός να είναι δικοί Του.*

Με άλλα λόγια:

Ο Χριστός δεν θυσιάστηκε στον Σταυρό για όλους τους ανθρώπους, αλλά θυσιάστηκε για να σωθούν μόνον αυτοί που τους είχε προορίσει να δεχθούν τη Σωτηρία Του.²

Η απάντηση στην παραπάνω θέση:

Σ'αυτή τη διδασκαλία που, καθώς γίνεται φανερό, δια- στρέφει όχι μόνο το μήνυμα του ευαγγελίου αλλά και τον χαρακτήρα του Θεού, έχουμε τούτη την απάντηση:

Το σχέδιο της σωτηρίας μας, όπως ο Θεός το αποκάλυψε στο πρόσωπο του Χριστού, είναι ασφαλώς το ίδιο σχέδιο με

¹ Μαρκ. 1/15· Ιωάν. 1/12· 8/24· 12/36· 16/31· 20/31· Ρωμ. 1/16· Ρωμ. 3/22- 10/9· Πραξ. 17/30· Α' Τιμ. 2/4-6· Β' Πέτρου 3/9· Τίτος 2/11 κ.ά.

² Εξηγεί ο Καλβίνος:

«Δεν πρέπει να πούμε ότι το ευαγγέλιο στην πραγματικότητα, ευεργετεί όλους (ut efficaciter prosit). Αν ο Θεός ήθελε να σωθούν όλοι, τότε θα όριζε τον Υιό Του κυρίαρχό τους και θα τους ενσωμάτωνε με Αυτόν, δια μέσου του αγίου δεσμού της πίστεως. Όμως η πίστη είναι υπόσχεση της αγάπης του Πατέρα, υπόσχεση που προορίζεται αποκλειστικά για τους υιούς που έχει υιοθετήσει» (Calvin: Opera Selecta, Τομ. 4· σελ. 379).

αυτό που είχε καταστρώσει και προαιωνίως, αλλιώς ο Θεός μας έχει αποκαλύψει κάτι άλλο από την αλήθεια. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα λόγια του Κυρίου Ιησού, η προαιώνια βουλή Του σ' αυτό το σχέδιο, ήταν η αγάπη Του για όλον τον κόσμο και συγκεκριμένα, η προσφορά του Υιού Του, σαν τον καρπό αυτής της αγάπης.

«Τόσον ηγάπησεν ὁ Θεός τόν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τόν Υἱόν αὐτοῦ τόν μονογενῆ, διά νά μή ἀπολεσθῆ πᾶς ὁ πιστεῦων εἰς αὐτόν, ἀλλά νά ἔχη ζωήν αἰώνιον» (Ιωάν. 3/16).

Η προαιώνια βουλή του Θεού ήταν ν'αγκαλιάσει η αγάπη Του, όχι μονάχα κάποιους «εκλεκτούς», αλλά την καθεμία ανθρώπινη ύπαρξη δίχως καμία εξαίρεση, έτσι που **ο καθένας** που φέρει στο μέτωπο της ψυχής του το όνομα «άνθρωπος», αυτός να γίνεται και κάτοχος της εν Χριστώ σωτηρίας και δόξας, **αν πιστέψει στον Χριστό.**

Από την άλλη μεριά, η διδαχή του Καλβίνου, ότι ο Θεός γνώριζε ή έταξε προ καταβολής κόσμου ποιος θα σωθεί καθώς και ποιος θα χαθεί, αυτή η διδαχή προκαλεί την εξής δικαιολογημένη κατηγορία εις βάρος του Θεού:

Αφού ο Θεός γνώριζε προ καταβολής κόσμου όλους αυτούς που θα χαθούν αιωνίως, γιατί τους δημιούργησε; Δεν θα ήταν καλύτερο αν έφερνε στην ύπαρξη μονάχα εκείνους που γνώριζε ότι θα κληρονομήσουν την Αιώνια Ζωή;

Πώς είναι δυνατόν ο Θεός της Βίβλου να είναι Θεός αγάπης, –καθώς μος Τον παρουσίασε ο Κύριος Ιησούς–, αν είν'αλήθεια ότι φέρνει στην ύπαρξη ανθρώπους, που τους έχει προορίσει για την Κόλαση;

Και το χειρότερο ακόμη: Αν ο Θεός έχει πράγματι προορίσει κάποιους για την Κόλαση, αυτό σημαίνει ότι τους έχει προορίσει και να αμαρτάνουν, να αρνούνται τον Χριστό, να αρνούνται τη μετάνοια, να μισούν τη Βίβλο και τον Θεό, οπότε έχουμε τον ίδιο τον Θεό τον υπεύθυνο για την αποστασία του ανθρώπου.

Καθώς διαβάζομε στην Κ. Διαθήκη, ο Ιησούς έκλαψε για την Ιερουσαλήμ (Λουκ. 19/41). Δεν δείχνει το γεγονός αυτό ότι ήθελε τον λαό Του να σωθεί;

Βεβαίως ήθελε! Άλλωστε, το είπε καθαρά: «Ποσάκις ήθέλησα νά συνάξω τά τέκνα σου... καί δέν ήθελήσατε.» (Ματθ. 23/37).

Να, λοιπόν, άνθρωποι χαμένοι που ο Κύριος δεν ήθελε να χαθούν! Να, άνθρωποι που ήσαν καταδικασμένοι αλλά με τη δική τους εκλογή· όχι με την εκλογή του Κυρίου Ιησού.

Η χωρίς περιορισμούς κλήση του Ευαγγελίου, περιλαμβάνει την απεριόριστη επιθυμία του Θεού για μια απάντηση ευνοϊκή και σωτήρια από τον κάθε αμαρτωλό (Α΄ Τιμ. 2/4–6· Β΄ Πέτρου 3/9· Τίτος 2/11· Α΄ Ιωάν. 2/2).

Η κλήση του Θεού είναι λοιπόν, για όλους τους αμαρτωλούς, δίχως εξαίρεση:

«Ο Θεός τώρα παραγγέλλει εις πάντας τούς ανθρώπους πανταχού νά μετανοώσι» (Πράξ. 17/30).

«Δικαιοσύνη δέ τοῦ Θεοῦ, διά πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εις πάντας καί ἐπί πάντας τούς πιστεύοντας» (Ρωμ. 3/22).

Άλλωστε ποιο νόημα θα είχαν οι χαριτωμένες παραβολές της χαμένης δραχμής: του χαμένου πρόβατου και του χαμένου γιού, (Λουκ. 15) αν ήταν αλήθεια ότι ο Θεός γνώριζε εκ των προτέρων την εξέλιξη και την έκβασή τους; Απλούστατα. Δεν θα είχαν κανένα νόημα, επειδή η «πρόγνωση» θα κατέστρεφε το νόημά τους.

Εφόσον ο Θεός επιρρίπτει σε όλους ανεξαιρέτως τους ανθρώπους την ίδια ευθύνη, αυτό σημαίνει ότι παραχωρεί σε όλους και τις ίδιες ευκαιρίες. Πως ο Θεός θα ζητήσει από αυτούς που απίστησαν ευθύνη, αν δεν τους παραχωρεί τις ίδιες ευκαιρίες;

Στο ζήτημα λοιπόν, της σωτηρίας του ανθρώπου, η βάση της «εκλογής» δεν είναι οι μεροληπτικές διαλυγές προσώπων που τάχα είχε κάνει προαιωνίως ο Θεός, αλλά είναι η πίστη του καθενός ανθρώπου: «ὅστις πιστεύει εἰς τόν Υἱόν ἔχει ζωὴν αἰώνιον» (Ιωάν. 3/36).

Η τέταρτη θέση του Καλβίνου: *Με κανένα τρόπο ο προγνωρισμένος από τον Θεό εκλεκτός Του, δεν μπορεί ν'αντισταθεί στη Χάρη που τον προσφέρει το Άγιο Πνεύμα.*

Δηλαδή: Κανένας από τους προγνωρισμένους εκλεκτούς δεν είναι ικανός ν'αντισταθεί

στην κυριαρχική χάρη του Θεού, όταν του προσφέρεται δια μέσου του κηρύγματος του Ευαγγελίου. Αυτό σημαίνει, ότι ο άνθρωπος που έχει προγνωρισθεί, σαν ακούσει το μήνυμα της σωτηρίας, δρίσκεται αναγκασμένος να δεχθεί την κλήση του Αγίου Πνεύματος και να σωθεί, **είτε το θέλει είτε όχι.**

Η απάντηση στην παραπάνω θέση:

Αυτές οι ιδέες δεν είναι παρά καταπληκτικές φιλοσοφίες. Είναι ιδέες που, ούτε λίγο ούτε πολύ, αναστατώνουν τις βασικές πνευματικές αλήθειες, που το σχέδιο του Θεού φανερώνει στον κάθε αμαρτωλό άνθρωπο.

Πώς μπορούμε να δεχθούμε ότι ο άνθρωπος είναι ανίκανος ν'αντισταθεί στην σωτήρια χάρη του Θεού, αφού στην Αγία Γραφή φαίνεται το αντίθετο;

Λίγα από τα πολλά παραδείγματα:

Ο Στέφανος λ.χ. είπε στους Ιουδαίους:

«Σκληροτράχηλοι και άπερίμητοι τήν καρδιάν και τά ὄτα, σεις πάντοτε ἀντιφέρεσθε κατά τοῦ Πνεύματος τοῦ Αγίου» (Πραξ. 7/51). Επίσης:

«Εἰς ἐσᾶς πρῶτον ἦτο ἀναγκαῖον νά λαληθῆ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ἐπειδή ἀπορρίπτετε αὐτόν, και δέν κρίνετε ἑαυτούς ἀξιούς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοῦ στρεφόμεθα εἰς τά ἔθνη» (Πράξ. 13/46). Επίσης:

«Ὡ, γενεά ἄπιστος» (Μαθ. 17/17)· κατηγορήσε ο Κύριος τη γενιά Του για την επίμονη απιστία της. κ.ά.

Το Ἅγιο Πνεῦμα δεν καταστρέφει τη θέληση του ανθρώπου· του σοντνίον, ξυπνάει τη θέληση για να κάνει την εκλογή της, μεταξύ πίστης και απιστίας.

Αυτός ο σεβασμός εκ μέρους του Θεού της ηθικής ελευθερίας του ανθρώπου, φαίνεται στην Καινή Διαθήκη, σε ποικίλες περιστάσεις:

Όταν λ.χ. ο Ιησούς κατηγορούσε τους Ιουδαίους: «Ἰερουσαλήμ ποσάκις ἠθέλησα νά συνάξω τά τέκνα σου... και δέν ηθελήσατε» (Λουκ. 13/34).

Επίσης, σε μία από τις παραβολές της βασιλείας των Ουρανών, «ο βασιλέας... ἀπέστειλε τούς δούλους αὐτοῦ νά

καλέσωσι τούς προσκεκλημένους εἰς τούς γάμους· καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἔλθωσι.» (Ματθ. 22/3).

Επίσης: «δὲν θέλετε νὰ ἔλθετε πρὸς ἐμὲ διὰ νὰ ἔχετε ζωή», ἐξήγησε (Ιωάν 5/40) ὁ Ἰησοῦς στον ἀπιστο ὄχλο.

Επίσης: «Δὲν ὑπετάγησαν», ἐξηγεῖ ὁ ἀπ. Παῦλος γιὰ τὴν ἀρνήση των Ἰουδαίων νὰ υπακούσουν στο μῆνυμα τῆς χάρις τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. 10/3).

Επίσης: «Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· διότι πλατεῖα εἶναι ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. Ἐπειδὴ στενὴ εἶναι ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἶναι οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν» (Ματθ. 7/14).

Με τὰ παραπάνω λόγια Τοῦ, ὁ Κύριος Ἰησοῦς παρουσιάζει τὶς υποχρεώσεις μας καὶ συνάμα ἐξηγεῖ ὅτι μας δημιούργησε ἐλεύθερους, εἴτε νὰ δεχθούμε αὐτὲς τὶς υποχρεώσεις, εἴτε νὰ τὶς ἀπορρίψουμε. (Βλέπε καὶ Β΄ Πέτρου 3/5· Ρωμ. 6/16· 1/18–20· Β΄ Κορινθ. 4/3–4 κ.ά.).

Με δύο λόγια:

Ἡ Χάρη εἶναι τὸ μέρος τοῦ Θεοῦ· ἡ πίστις εἶναι τὸ μέρος τοῦ σθθρώπου. Ἀν ὁ ἄνθρωπος πει, θελούσια καὶ αὐθόρμητα τὸ «ΝΑΙ» στὴν προσφορὰ τοῦ Θεοῦ, ΣΩΖΕΤΑΙ. Ἀν ὁ ἄνθρωπος πει «ΟΧΙ», ΔΕΝ ΣΩΖΕΤΑΙ, ἔστω κι ἂν ὁ Θεὸς θέλει νὰ τὸν οὔσει (Α΄ Τιμ. 2/4).

Εἶναι, θετικὲς καὶ καθαρὲς οἱ διακηρύξεις τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὅτι ὁ Θεὸς δημιούργησε τὸν ἄνθρωπο ἠθικὰ ἀνεξάρτητον, αὐτόνομο στὶς ἐκλογές του, προικισμένο με τὴν ἐλευθερία ν' ἀρνηθεῖ τὴ Χάρη ποὺ τοῦ προσφέρει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Ἀλλιῶς πῶς ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ καταλογίσει εὐθύνη στον ἄνθρωπο ποὺ ἀπιστεῖ καὶ ἀρνιέται τὴ Χάρη; «ὁ ἀπιστήσας θα κατακριθῇ» (Μάρκος· 16/16).

Καὶ ἡ πέμπτη θέση τοῦ Καλβίνου: *Ἡ αἰώνια ἀσφάλεια τοῦ πιστοῦ εἶναι ἐγγυημένη ἀπὸ τὸν Θεό, γι αὐτὸ καὶ οὐδέποτε ὁ πιστὸς ἐνδέχεται νὰ πέσει ἀπὸ τὴ Χάρη καὶ νὰ χάσει τὴ σωτηρία του.*

Ἀκόμα καὶ ὁ ἴδιος ὁ πιστὸς ἂν τὸ θέλῃσει νὰ ξεπέσει δὲν θα τὸ ἐπιτύχει, ἐφόσον σὰν «σεσωσμένος–ἐκλεκτός» βρῖσκεται κάτω ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη κυριαρχικὴ ἐξουσία τοῦ παντοδύναμου Θεοῦ, –ἐξηγεῖ ὁ Καλβίνος.

Η απάντηση στην παραπάνω θέση:

Εδώ δεν θα επεκταθούμε, για να δείξουμε με χωρία της Βίβλου, ότι και τούτη η θέση είναι αντιγραφική και παραπλανητική. Αυτό φαίνεται καθαρά στην αυτοτελή συγγραφή μας που κυκλοφορεί με τον τίτλο:

«Η ΑΙΩΝΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ, –και ο κίνδυνος».

Είναι όμως ανάγκη να δείξουμε, κι εδώ έστω και σύντομα, την αντι-Γραφική τούτη θέση του Καλβίνου:

Όταν ο απ.Πέτρος προειδοποιεί τους παραλήπτες της επιστολής του, «ἐγκρατεύθητε, ἀγρυπνήσατε διότι ὁ ἀντίδικός σας διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος περιέρχεται ζητῶν τίνα να καταπίη», τι άλλο κάνει παρά να τους κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τις τραγικές συνέπειες που ενδέχεται να φέρει εις βάρος τους η πνευματική τους αμέλεια και νάρκωση;

Ας προσέξουμε ότι ο απόστολος δεν τους προειδοποιεί ότι ο διάβολος «ὡς λέων ὠρυόμενος περιέρχεται ζητῶν τίνα να γλείψει», αλλά «τίνα να **καταβροχθίσει.**»

Ποια θέση, άλλωστε, μπορούν να έχουν οι προειδοποιήσεις του αποστόλου: «προσέχετε»· «αγρυπνείτε»· «γρηγορείτε»· «στέκεστε στην πίστη» κ.ά., ποια θέση έχουν αυτά τα σαλίσματα συναγερμού, αν ο απόστολος δεν ζητούσε με αυτά να προλάβει τα δράματα του ξεπεσμού των πιστών από τη Χάρη;

Βεβαίως, η αιώνια ασφάλεια του πιστού είναι από τον Θεό εγγυημένη. Κι αυτό επειδή ο Θεός δεν μπορεί ν'αρνηθεί τον εαυτό Του (Β΄ Τιμ. 2/13). Είναι πάντοτε πιστός σε ό,τι υπόσχεται. Αυτό όμως δεν εννοεί, ότι ο ίδιος ο άνθρωπος, στην ελευθερία του, δεν μπορεί ν'αθετήσει την υπόσχεσή του και από δική του υπαιτιότητα να εγκαταλείψει τη χάρη του Θεού.

Αν είναι στην Αγία Γραφή μια αλήθεια που τιμά τον άνθρωπο σαν ηθική ελευθερία είναι η αλήθεια, ότι στο μέτρο που είναι ελεύθερος να δεχθεί τον Χριστό, στο ίδιο αυτό μέτρο είναι ελεύθερος και ν'απομακρυνθεί απ'Αυτόν. Βιάκι εξαναγκασμός είναι λέξεις εντελώς άγνωστες στη θρησκεία της αγάπης και της ελευθερίας, (Ιωάν. 8/32).

Το κύριο γνώρισμα της θρησκείας του Χριστού είναι ότι ξεκινάει από την ελεύθερη θέληση του ανθρώπου: «**Εάν τις**

θέλη νά ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρνηθῆ ἑαυτόν, καί ἅς σηκώσῃ τον σταυρόν αὐτοῦ, καί ἅς μέ ἀκολουθῆ» (Ματθ. 16/24).

Το γεγονός λοιπόν, ὅτι ἡ αἰώνια ασφάλεια του πιστοῦ εἶναι ἀπό το μέρος του Θεοῦ ἐγγυημένη, αὐτό δεν σημαίνει ὅτι ο πνευματικά ἀκατάστατος πιστός δεν μπορεῖ ν'ἀποξενωθεῖ ἀπό τη Χάρη του Θεοῦ και να ξεπέσει.

Ο ἀπόστολος προειδοποιεῖ τους χριστιανούς της Ρώμης: «ἐάν ζητε κατὰ τήν σάρκα, **μέλλετε να ἀποθάνητε**» (Ρωμ. 8/13).

Κι αλλοῦ, ἐπίσης:

«**Ἄς φοβηθῶμεν λοιπόν**, μήποτε, ἐνῶ μένει εἰς ἡμᾶς ἐπαγγελία νά εἰσέλθωμεν εἰς τήν κατάπαυσιν αὐτοῦ φανῆ τις ἐξ ὑμῶν ὅτι ὑστερήθη αὐτῆς» (Εβρ. 4/1).

Ἄς ἐπαναλάβουμε, ὅτι **εκτός ἀπό την αμαρτία**, καμμία ἄλλη δύναμη, ἐπίγεια ἢ ἐπουράνια δεν εἶναι ικανή ν'αρπάξῃ τη λυτρωμένη ψυχὴ μας ἀπό τα χέρια του Σωτήρα της.

Ο ἴδιος ἀπόστολος διαπιστώνει ἐπίσης τον **ξεπεσμό** πιστῶν ἀνθρώπων ἀπό τη χάρη του Θεοῦ, **εξαπίας δογματικῶν πλανῶν**: «Ἀπεχωρίσθητε ἀπό τοῦ Χριστοῦ ὅσοι δικαίωνεσθε διὰ τοῦ νόμου· ἐξεπέσατε ἀπό τῆς χάριτος» φωνάζει στους πιστούς της Γαλατίας (Γαλ. 5/4).

«Εγὼ ο Παῦλος σας λέγω, ὅτι ἀν περιτέμνεσθε ο Χριστός δεν θα σας ωφελήσῃ οὐδέν» (Γαλ. 5/2).

Με ἄλλα λόγια: Ο ἀνθρώπος που ὁμολογεῖ πίστη στον Χριστό παίζει με τη φωτιά, εἴτε ἐνόσω ζεῖ κατὰ τρόπο σαρκικό, εἴτε ἐνόσω πιστεύει σ'ένα «ἄλλο εὐαγγέλιο», με ἀρχές ἄλλες ἀπό τις ἀρχές του γνήσιου εὐαγγελίου του ἀπ. Παύλου. (Βλέπε και στο διβλιάριο «Ἡ αἰώνια ασφάλεια της ψυχῆς, -και ο κίνδυνος).

Τόσον, λοιπόν, ο **σαρκικός** τρόπος ζωῆς ὅσον και ἡ **ἀπυστασία** ἀπό τις βασικές ἀρχές του Εὐαγγελίου του ἀποστόλου Παύλου, εἶναι οἱ δύο παράγοντες που ἐκθέτουν τον πιστό στον κίνδυνο να ξεπέσει ἀπό τη Χάρη του Θεοῦ.

Κάθε ἄλλη διδασκαλία πάνω στο θέμα αὐτό δεν κάνει ἄλλο παρά ν'ἀποκοιμίζει τις ψυχές με ἀπατηλές ἐλπίδες.

Δεν εἶναι ἀρκετό να διδάσκεται ο Χριστιανός ὅτι πρέπει να ζεῖ σαν Χριστιανός, **ἀξιος** του ὀνόματός του. Πρέπει, ἐπίσης, να διδάσκεται και την ἄλλη πλευρά, δηλαδή: Για τον κίνδυνο που τον ἀπειλεῖ στην περίπτωση που ζεῖ σαν «Χριστιανός» **ἀνάξιος** του ὀνόματός του.

Τ Α Τ Ρ Ω Τ Α
ΤΗΣ ΔΙΔΑΧΗΣ ΤΟΥ «ΔΙΠΛΟΥ» ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ

Πρώτο τρωτό: Παρουσιάζει τον Θεό ότι προσβάλλει και σδικεί τον άνθρωπο.

Ο Καλβίνος αρνείται την ηθική ελευθερία του ανθρώπου, κι έτσι κατεβάζει την ανθρώπινη προσωπικότητα στο επίπεδο του «ρομπότ». Επειδή, προσωπικότητα που δεν έχει την ελευθερία να κάνει ηθικές εκλογές, δεν μπορεί να είναι παρά ένα ετεροκίνητο μηχανημα, ανάξιο ηθικής σημασίας.

Η διδασκαλία, λοιπόν, ότι ο άνθρωπος δεν είναι ηθικά ελεύθερος προσβάλλει την τιμή και την αξιοπρέπειά του, συνενώς υποδαθμίζει την προσωπικότητά του, προσωπικότητά που έχει «την εικόνα και την ομοίωση του Θεού» (Γεν. α/27).

Και άλλο σοβαρότερο: Ενώ ο Καλβίνος διδάσκει καθώς είδαμε, ότι ο άνθρωπος δεν έχει ο ίδιος την ικανότητα να διαλέξει μεταξύ του αγαθού και του κακού, συνάμα καταλογίζει ευθύνη στον άνθρωπο, ο οποίος κάνει το κακό. Είναι και τούτη μία από τις πολλές ακατανόητες αντιφάσεις του, που θίγουν φανερά τον χαρακτήρα του Θεού.

Επειδή, πώς είναι δυνατό ο άγιος και δίκαιος Θεός να τιμωρεί τον άνθρωπο για το κακό που κάνει, εφόσον του αφαιμεί την ελευθερία να κάνει και το αγαθό;

Για να'χω ευθύνη χρειάζεται αυτό που κάνω να το κάνω στην ελευθερία μου, αλλιώς κρίνομαι με τα μέτρα της αδικίας. Ηθική ευθύνη, όταν δεν συνοδεύεται από απόλυτη ηθική ελευθερία, είναι κάτι που βρίσκεται σε αντίθεση με τη λογική, με τη συνείδηση και με την Αγία Γραφή.

Δεύτερο τρωτό: Παρουσιάζει τον Θεό ότι εμποδίζει τον ευαγγελισμό του κόσμου.

Η μοιρολατρική διδασκαλία του «διπλού προορισμού», παραλύει το πνεύμα κάθε ευαγγελιστικής προσπάθειας, εφόσον αποδίδει στον Θεό όλη την ευθύνη για την απιστία και την καταδίκη των ανθρώπων. Να ποιός επιζήμιος συλλογισμός βγαίνει απ'αυτή τη διδασκαλία του:

Εφόσον όλοι συτοί που είναι σπό τον Θεό προορισμένοι για την Κόλαση θα κατσήξουν εκεί οπωοδήποτε, σε τι θα τους ωφελήσει το άκουσμο του ευαγγελίου της Σωτημίας;

Αφού λοιπόν, σύμφωνα με τη διδαχή του «διπλού προορισμού», η απόφαση του Θεού είναι προαιωνίως καθορισμένη για το πεπρωμένο του κάθε ανθρώπου, αυτή η αμετάκλητη απόφαση κάνει τη διακονία του ευαγγελισμού εντελώς περιττή. Με άλλα λόγια: Αν ο Θεός θέλει να σώσει ορισμένους ανθρώπους, μπορεί να το κάνει χρησιμοποιώντας την «απόλυτη κυριαρχική Του εξουσία», δίχως να χρειάζεται τη δική μας, την ανθρώπινη συνεργασία.

Όταν, λοιπόν, ο κήρυκας που αποδέχεται αυτές τις στραβές διδαχές προτρέπει τον ακροατή του να **δεχθεί** τον Χριστό, εναντιώνεται στο ίδιο το δόγμα του, εφόσον, κατά το δόγμα του, ο Θεός έχει την απόλυτη πρωτοβουλία να σώσει τον άνθρωπο, χωρίς να περιμένει από τον άνθρωπο να κάνει απολύτως τίποτε.

Τρίτο τρωτό: Παροοσιάζει τον Θεό ότι εοχοριστιέται να τιμωρεί

Η διδαχή ότι «ο Θεός έχει προορίσει άλλους για την αιώνια ζωή, και άλλους για την αιώνια καταδίκη», όχι μόνον είναι μια ανθρώπινη φιλοσοφία, έξω από τη διδασκαλία των Γραφών, αλλά και προσφέρει δικαιολογημένη αφορμή στην εξής κατηγορία εναντίον του Θεού:

Αν ο Θεός πράγματι αγσπάει και αν γνώριζε, προ καταθολής κόαμοο, τον κάθε άνθρωπο ποο θα χανόταν αιωνίως, γιατί τον δημιούργησε; Δεν ήταν αρκετό να δημιοργήσει μονάχα εκείνοοο ποο γνώριζε ότι θο κληρονομήοοον την αιώνια Ζωή; Αλλιώς, σγαπάμε ένσν Θεό ποο φέρνει στην όπαρξη ανθρώποοο επίτηδες προορισμένοοο για να θασανίζονται αιωνίως.

Τέταρτο τρωτό: Παροοσιάζει τον Θεό ότι είναι προσωπολήπτης

Η διδαχή αυτή επίσης φουοκώνει τον εγωϊσμό των «εκλεκτών» και δημιοργεί μία προνομιούχα τάξη πιστών. Αισθάνονται ότι ο Θεός τους διάλεξε και ουνεπώς τους αγαπάει περισσότερο από όλους τους άλλους τους οποίους δεν διάλεξε· ότι αυτοί έχουν εκλεγεί, ενώ οι άλλοι έχουν παραμερισθεί, εφόσον ο Θεός τους προορίζει για τη δόξα, ενώ τους άλλους για την Κόλαση. Και οι «εκλεκτοί», φυσικά δεν είναι άλλοι παρά όσοι πιστεύουν σ'αυτό το λαθεμένο δόγμα.

Όμως δεν είναι αυτή η εικόνα του Θεού της Βίβλου που «αγάπησε τον κόσμο» (Ιωάν. 3/16)· που έστειλε τον Υιό Του να γίνει θυσία όχι μόνο για τις αμαρτίες των ολίγων «αλλά για τις αμαρτίες όλου του κόσμου» (Α΄ Ιωάν. 2/2)· του Θεού του οποίου ο Υιός «πέθανε υπέρ των ασεβών» (όχι μόνο υπέρ των ολίγων εκλεκτών). Δεν είναι λοιπόν, ο Θεός της Βίβλου Θεός των ολίγων «εκλεκτών», αλλά Θεός όλων των αμαρτωλών.

Ο Δαβίδ διακηρύττει:
«Δίκαιος ὁ Κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαθός ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ». (Ψαλμ. ρμε/17).

Μήπως και ο Κύριος Ιησούς, δεν επαινεί την αγαθότητα του Θεού, εξηγώντας ότι ο Θεός είναι Θεός που «ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροῦς καὶ ἀγαθοῦς καὶ βρέχει ἐπὶ δίκαιους καὶ ἀδίκους»; (Ματθ. 5/45). Μήπως και ο απόστολος Παῦλος, με τη σειρά του, περισσότερο από μια φορά, δεν δηλώνει κατηγορηματικά ότι «ο Θεός δεν είναι προσωπολήπτης»; (Πράξ. 10/34· Ρωμ. 2/11· Γαλ. 2/4).

Πέμπτο τρωτό: Παροσιάζει τον Θεό σαν τον οπεόθυνο της αποστσιας του ανθρωπου

Χαρακτηρίζοντας την πίστη σαν δώρο του Θεού, η διδαχή του «διπλού προορισμού» αποδίδει στον Θεό ολόκληρη την ευθύνη για την απιστία και την αποστασία του ανθρώπου. Διότι, δεν είναι λάθος του ανθρώπου, αν δεν σώζεται· το λάθος και η ευθύνη είναι του Θεού, επειδή δεν χορηγεί το δώρο της πίστης σε όλους ανεξαιρέτως τους αμαρτωλούς που πρόκειται να χαθούν. Συνεπώς, δε φταίει ο καημένος ο Αλφα αμαρτωλός για την απιστία του, αν ο Θεός που χορηγεί την πίστη για Σωτηρία σε κάποιους «εκλεκτούς» Του δεν την χορηγεί και σ'αυτόν.

Έκτο τρωτό: Η παραπάνω πλανεμένη διδαχή παροσιάζει τον Θεό να ενθαρρύνει τη «ζωή κατά άρκσ»

«Εφόσον ο Θεός με διάλεξε με το όνομά μου για την αιώνια ζωή, πριν δημιουργηθεί ο κόσμος, σε τι μπορεί να με ζημιώσει ο τρόπος της ζωής μου;»

Τούτο είναι το λογικό συμπέρασμα που έχει καταδικάσει πνευματικά πολλές εκκλησίες σε τυπικισμό και σε πνευματική

νέκρα. Ας ονομάσουμε αυτή τη θεολογία «θεολογία αναισθησιολογίας». Ο αναισθησιολόγος όχι μόνον κοιμίζει τον άρρωστο αλλά και φροντίζει να τον κρατάει κοιμισμένο.

Κι αυτό ακριβώς κάνουν τα δόγματα του Καλβίνου, για τον «αιώνιο προορισμό»: Όχι μονάχα κοιμίζουν πνευματικά τους «εκλεκτούς», αλλά και τους κρατούν κοιμισμένους με την απατηλή παρηγορία ότι σαν προεγνωσμένοι, είναι αδύνατο να ξεπέσουν από τη Χάρη· και ότι θα κληρονομήσουν οπωσδήποτε την αιώνια Ζωή, άσχετα από το αν η πνευματική τους ζωή είναι έξω από το θέλημα του Θεού.

Έβδομο τρωτό: Τέλος, η πλανεμένη διδαχή του «διπλού προορισμού» παρουσιάζει τον Θεό σαν ν'σποθαρρύνει την προσευχή

Εφόσον, σύμφωνα με τη διδαχή του Καλβίνου, όλες ανεξαιρέτως οι περιστάσεις και τα γεγονότα στη ζωή του κάθε ανθρώπου, μέχρι ακόμα και τις τελευταίες τους λεπτομέρειες, είναι προαιωνίως ορισμένα από τον Θεό να συμβούν, τότε η προσευχή δεν ωφελεί σε τίποτε.

Αν, αυτό που είναι από τον Θεό πεπρωμένο να'ρθει στη ζωή μου, καλό ή κακό, θα'ρθεί οπωσδήποτε, άσχετα από το πόσο πολύ θα προσευχηθώ, στην περίπτωση αυτή η προσευχή γίνεται μια απασχόληση εντελώς περιττή.

Αν λοιπόν, ο Καλβίνος έχει δίκιο, τότε ποιος ο λόγος να'χουμε στην Αγία Γραφή τις άμπολλες προτροπές για προσευχή, για ικεσίες και για παρακλήσεις;

Πώς θα ερμηνεύσουμε τα λόγια του Παύλου: «αδιαλείπτως προσεύχεσθε» (Α΄ Θεσσ. 5/17). Ή τα λόγια του Ιακώβου: «Πολύ ισχύει ή δέησις του δικαίου ένθέρμως γενομένη»; Και: «προσεύχεσθε υπέρ άλλήλων όπως ιαθήτε»; (5/13-16), κ.ά.

Αν είν'αλήθεια ότι όλες οι περιστάσεις της ζωής μας ήσαν πράγματι προαιωνίως γνωστές στον Θεό και προγραμματισμένες από τον Θεό, καθώς μας λέει η διδαχή του «απόλυτου προορισμού», τότε δεν είμαστε παρά «πιόνια» στα χέρια ενός φαταλιστικού και ντετερμινιστικού σύμπαντος.

ΟΙ ΔΥΟ ΣΥΓΚΡΟΥΟΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΧΕΣ

Ο ΚΑΛΒΙΝΟΣ

**και οι του «διπλού
προοριαμού» λένε ότι:**

1) Ο άνθρωπος δεν κατέχει την ελευθερία εκλογής, γι' αυτό και δεν είναι ικανός να διαλέξει μεταξύ Θεού και Σατανά· μεταξύ της σωτηρίας του και της απωλείας του.

Η κάθε ανθρώπινη ύπαρξη που έρχεται στη ζωή είναι αμετάκλητα προγνωρισμένη από τον Θεό, και προορισμένη, είτε για την αιώνια Ζωή είτε για τον αιώνιο θάνατο.

2) Ο Χριστός δεν πέθανε στον Σταυρό για να σωθούν όλοι οι άνθρωποι, αλλά μόνον οι εκλεκτοί που τους είχε προγνωρίσει ονομαστικά ν'αποτελέσουν το λαό Του.

3) Ο Θεός αναγεννά με το Πνεύμα Του και σώζει τους «εκλεκτούς» Του, «χωρίς όρους»· χωρίς, δηλαδή, να ζητάει απ'αυτούς μετάνοια και πίστη.

Η μετάνοια και η πίστη είναι δώρα που ο Θεός τα χορηγεί δωρεάν στους «εκλεκτούς» Του, αφού πρώτα τους αναγεννήσει με το Πνεύμα Του.

4) Είναι αδύνατο στον προγνωρισμένο «εκλεκτό» ν'απορρίψει τη Χάρη του Θεού όταν του την προσφέρει το Άγιο Πνεύμα.

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ

Διδάσκει ότι:

1) Ο άνθρωπος είναι πλασμένος ηθικά ελεύθερος. Αυτή η ηθική ελευθερία του ανθρώπου είναι ένα από τα κύρια γνωρίσματα της «κατ'εικόνα και ομοίωσιν Θεού» δημιουργίας του (Γέν. α/27).

2) Ο Χριστός πρόσφερε τη ζωή του στον Σταυρό για να σωθούν όχι μόνον οι «εκλεκτοί», αλλά όλοι οι αμαρτωλοί, «πας ο πιστεύων» δίχως εξαίρεση, δίχως προσωποληψία. (Ιωάν. 3/16).

3) Η μετάνοια και η πίστη δεν είναι δώρα που ο Θεός χορηγεί στον κάθε προγνωρισμένο «εκλεκτό» Του, αλλά είναι δύο ηθικές αρετές που ξεκινούν αυθόρμητα από την ανθρώπινη καρδιά και θεωρούνται από τον Θεό σαν οι απαραίτητοι όροι για την αναγέννηση και τη σωτηρία του κάθε αμαρτωλού (Πράξ. 16/31).

4) Ο άνθρωπος είναι ελεύθερος ν'απορρίψει τη Χάρη του Θεού.

Το Άγιο Πνεύμα **δεν εκμηδενίζει** τη θέληση του

Στο άκουσμα του κηρύγματος του Ευαγγελίου, ο κάθε «προγνωρισμένος εκλεκτός» βρίσκεται αναγκασμένος να πει το «Ναι» στη Χάρη του Θεού. Κάθε είδους αντίσταση εκ μέρους του αποκλείεται.

5) Η σωτηρία είναι για τον «εκλεκτό» του Θεού ένα αγαθό αιώνιο που ουδέποτε θα το χάσει, ακόμα και να θέλει να το χάσει.

ανθρώπου· τουναντίον, **αυνεργάζεται μ' αυτήν.**

Στη θρησκεία του Χριστού δεν έχουν καμμία θέση η βία και ο εξαναγκασμός. (Πράξ 7/51).

5) Η αιώνια ασφάλεια του πιστού είναι μία ευλογημένη πραγματικότητα, **εφόσον ο πιστός «μένει εν Χριστώ».**

Καμιά δύναμη, επίγεια ή επουράνια, δεν είναι ικανή ν' αφαιρέσει από τον πιστό τη σωτηρία του, εκτός από τη δύναμη της αμαρτίας.

«'Εάν ζήτε κατά τήν σάρκα, μέλλετε νά αποθάνητε» (Ρωμ. 8/13).

ΤΟ ΑΛΛΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ:

Εφόσον, λοιπόν κατά το «ευαγγέλιο» του Καλβίνου:

– Ο Θεός φέρνει στην ύπαρξη ανθρώπους που τους έχει ο Ίδιος προορίσει για την Κόλαση·

– Εφόσον, κατά το «ευαγγέλιο» του Καλβίνου, ο κάθε «εκλεκτός» ανσγεννιέται από το Άγιο Πνεύμα, δίχως πρωτο να μετανοήσει και να πιστέψει·

– Εφόσον, κατά το «ευαγγέλιο» του Καλβίνου, ο Χριστός πέθανε μόνον γισ τους ολίγους «εκλεκτούς» Του και όχι για όλον τον κόσμο·

– Εφόσον, κατά το «ευαγγέλιο» του Καλβίνου, η μετάνοια και η πίστη δεν είναι ελεύθερες και αυθόρμητες ηθικές πράξεις του ανθρώπου καθώς παρουσιάζονται στη Βίβλο, αλλά δίδονται στον καθένα «εκλεκτό» από το Άγιο Πνεύμα, σον δώρο, ύστερα από την αναγέννησή του·

– Εφόσον τέλος, κατά το «ευαγγέλιο» του Καλβίνου, ο αναγεννημένος δεν είναι δυνατό να ξεπέσει από τη Χάρη και να χάσει τη σωτηρία του, άσχετα από το πόσο ακατάστατα ζει·

Στην περίπτωση συτή έχομε να κάνουμε με κάποιον «άλλο ευαγγέλιο» και συνεπώς, το μόνο πράγμα που έχομε να πούμε στον Καλβίνο και τους ακολούθους του είναι: «Χάσμα μέγα έστήρικται μεταξύ ήμων και ύμων».

Η ΔΙΔΑΧΗ ΤΟΥ «ΜΟΝΟΥ» ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ

Ανάμεσα στις δύο ασύμφωνες διδαχές (Καλδίνου και Βίβλου), που μόλις παραπάνω παρουσιάσαμε, υπάρχει και μία **τρίτη**. Είναι η διδαχή του «**μονού**» προορισμού. Λέγεται έτσι επειδή σε αντίθεση προς τη διδαχή του «διπλού» προορισμού του Καλδίνου, τούτη η του «μονού» προορισμού, δέχεται ότι ο Θεός, σαν παντογνώστης, γνώριζε προαιωνίως και ονομαστικά αυτούς που θα δέχονταν τη σωτηρία Του. Είναι οι «εκλεκτοί» τους οποίους προόρισε για τη σωτηρία και τη δόξα Του.

Όσο για όλους τους υπόλοιπους, που βρέθηκαν έξω από την πρόγνωση του Θεού, τούτοι δεν προορίζονται για την αιώνια καταδίκη (όπως διδάσκει ο Καλδίνος) αλλά αφήνονται ελεύθεροι να κάνουν οι ίδιοι την εκλογή τους: Αν πιστέψουν, θα σωθούν· αν απιστήσουν θα κατακριθούν.

Εδώ, λοιπόν, έχουμε «προορισμό» μόνον για όσους ο Θεός προγραμματίσει να σωθούν και να δοξαστούν, όχι για τους άλλους. Είναι δηλαδή, «προορισμός» μόνον για σωτηρία, όχι και για καταδίκη.

Ιδού, μιά από τις θέσεις του «απλού» προορισμού, όπως εξηγείται σ'ένα Ελληνικό Χριστιανικό περιοδικό:

«Προορισμός λοιπόν δεν υπάρχει; Βεβαίως υπάρχει... Όσους προεγνώρισε αυτούς και προόρισε να γίνουν σύμμορφοι με την εικόνα του Υιού Του (Ρωμ. 8/29). Ο παντογνώστης Θεός ήξερε βέβαια ποιοί θα δέχονταν το δώρο της σωτηρίας και, χωρίς να αφήσει την πρόγνωσή Του να επηρεάσει την ελεύθερη εκλογή τους, αυτούς προόρισε να σωθούν».

Ο ισχυρισμός του συγγραφέα του άρθρου, ότι «ο Θεός ήξερε ποιοί θα δέχονταν το δώρο της σωτηρίας, **χωρίς να αφήσει την πρόγνωσή Του να επηρεάσει την ελεύθερη εκλογή τους**», είναι ένας «επί παραγγελία» ισχυρισμός που, φυσικά, ούτε μπορεί ν'αποδειχθεί αληθινός, μήτε βρίσκει κανένα στήριγμα στη Βίβλο. Απολύτως κανένα.

Τουνσντίον, αν ο Θεός είχε προγνωρίσει τους σεσωσμένους Του, οπωσδήποτε η πρόγνωση Του συτή θα δέσμευε την ελευθερία του ανθρώπου.

Επειδή, αν ο Θεός δεν με είχε συμπεριλάβει προαιωνίως στον κατάλογο των σεσωσμένων Του, ασφαλώς θα δέσμευε την ελευθερία μου, με αποτέλεσμα να μη μπορώ ποτέ να σωθώ, αφού ό,τιδήποτε έχει προγνωρίσει και αποφασίσει ο παντογνώστης Θεός πρέπει οπωσδήποτε να γίνει, **αλλιώς θα έκανε λάθος στην πρόγνωση Του.**

Πώς είναι δυνατό να βγάλω τον Θεό λανθασμένο, κάνοντας κάτι άλλο από εκείνο που είχε προγνωρίσει για μένα; Αν ο παντογνώστης Θεός δεν με είχε εξαρχής προορίσει για τη δόξα, δεν είμαι ελεύθερος να καταλήξω στη δόξα, επειδή δεν είναι δυνατό εγώ ο άνθρωπος να διαψεύσω τον Θεό. Η απουσία λοιπόν, του ονόματός μου από τον κατάλογο των «προγνωρισμένων» για σωτηρία, επηρεάζει όπωσδήποτε την ελευθερη εκλογή μου, επειδή μού αφαιρεί την ελευθερία να διαλέξω τη σωτηρία.

Η Βίβλος φανερώνει έναν Θεό, ο οποίος, στις σχέσεις Του με τα ηθικά Του δημιουργήματα, αντιμετωπίζει τα μέλλοντα να γίνουν όχι σαν γεγονότα προγραμματισμένα, αλλά σαν πραγματική ιστορία, **με πιθανότητες ανοικτές.** Οι σχέσεις μεταξύ του Θεού και του ανθρώπου είναι ένας συνδιασμός θείας ενέργειας και ανθρώπινης ελευθερίας, πράγμα που εννοεί ότι μπορούμε, σα δημιουργήματα με ελευθερία εκλογής, να είμαστε συνεργοί του Θεού, διαμορφώνοντας με τις εκλογές μας όλα όσα πρόκειται να συμβούν.

Ιδού μερικά παραδείγματα.

Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο και εξαιτίας της κακής διαγωγής του ανθρώπου «μετεμελήθη ό Κύριος ότι έποίησε τόν άνθρωπον επί τής γής καί έλυπηθη έν τη καρδία, αυτού καί είπεν ό Κύριος, θέλω έξαλείψει τόν άνθρωπον τόν όποιον έποίησα» (Γεν. 5/6-7).

Ο Θεός έκαμε τον Σαούλ βασιλέα και επειδή αποστάτησε «είπε ο Θεός, μετεμελήθην ότι έκαμα τον Σαούλ βασιλέα διότι εστράφη από όπισθεν μου και τους λόγους μου δεν εξετέλεσε» (Α΄ Σαμ. ιε/11).

Αυτή η τακτική ακολουθείται σε όλη τη Βίβλο. Ο Θεός λ.χ. είχε σχέδια να τιμωρήσει τον Ισραήλ· όμως μεσιτεύει ο Μωϋσής και ο Θεός αλλάζει απόφαση (Εξοδ. κεφ. λβ).

Το ίδιο βλέπομε και στο βιβλίο του Ιωνά. Ο Θεός αποφάσισε να καταστρέψει την αμαρτωλή Νινευή, και τότε κάτι απροσδόκητο συνέβη. Η Νινευή μετανόησε. Φυσικά, ούτε ο Ιωνάς ούτε ο Θεός περίμεναν αυτή την εξέλιξη. Ο Ιωνάς δυσαρεστήθηκε. Ο Θεός ευχαριστήθηκε. Σαν αποτέλεσμα άλλαξε ο Θεός γνώμη και αποφάσισε να μην εκτελέσει το σχέδιό Του να καταστρέψει την πόλη. κ.ο.κ. (Βλέπε και σελ. 3).

Ο λαός Ιούδα αποστάτησε και ο Θεός παραπονιέται: «Εγώ σε εφύτευσα άμπελον εκλεκτήν, σπέρμα όλως αληθινόν· πώς μετεβλήθης εις παρεφθαρμένον κλήμα αμπέλου ξένης προς εμέ;» (Ιερ. 6/21).

Όταν ο Θεός φύτεψε την άμπελο «εκλεκτή» (τον Ισραήλ) ασφαλώς η επιθυμία Του ήταν να μείνει εκλεκτή, όχι να χαλάσει. Όμως η άμπελος (ο Ισραήλ) χάλασε· έγινε «κλήμα παρεφθαρμένο» και ο Θεός παραπονιέται. Δεν δείχνει αυτή η εικόνα καθαρά την έκπληξη του Θεού για την αλλαγή της διαγωγής του Ισραήλ;

Αν πούμε ότι αυτά καί άλλα πολλά περιστατικά σαν τα παραπάνω, ήσαν στην προαιώνια πρόγνωση του Θεού, τότε χάνουν όλο το νόημα και την ηθική τους αξία. Δεν είναι παρά μία περιττή σκηνοθεσία, επειδή η αλάθητη πρόγνωση του Θεού όχι μόνον θα κατάστρεφε το δίδαγμα της αφήγησης αλλά και θα έκανε την ιστορική της πραγματικότητα μία άνοστη σκηνοθεσία.

Όμως η Βίβλος μάς παρουσιάζει τον αγώνα μεταξύ Θεού και ανθρώπου, όχι σαν σκηνοθεσίες εκ των προτέρων γνωστές, (playback), αλλά σαν πραγματικότητες, που δυνατόν μάλιστα να παρουσιάζουν για τον Θεό και εκπλήξεις.

Εφόσον, λοιπόν, στη Βίβλο βλέπομε ότι οι σχέσεις ανάμεσα στον Θεό και τον άνθρωπο στηρίζονται στον συνδυασμό θείας επέμβασης από τη μία μεριά και ανθρώπινης ελευθερίας από την άλλη, **κάθε πρόγνωση του παντογνώστη Θεού δεν είναι δυνατό παρά να επηρεάζει την ελευθερία του ανθρώπου, στο σπουδαιότερο ζήτημα της σωτηρίας του ή της απωλείας του.**

Θα ρωτήσεις: Ο Θεός μπορούσε να προγνωρίζει τα πάντα συνεπώς και την πτώση του ανθρώπου, επειδή, σαν παντογνώστης, βρίσκεται πάνω από τον χρόνο έτοιμο που το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον είναι για Αυτόν γνωστά».

Στη σχέση Του με τον άνθρωπο καθώς και με τα ιστορικά γεγονότα που αναγράφει η Βίβλος, για το σχέδιο της Σωτηρίας του ανθρώπου, ο Θεός δεν φαίνεται να ενεργεί έξω και υπεράνω του χρόνου· τουναντίον, επεμβαίνει και ενεργεί μέσα στα γνωστά σε μας πλαίσια της χρονικής διαδοχής. Οι επεμβάσεις Του δηλαδή, αναφέρονται **σε παρελθόν, σε παρόν και σε μέλλον**. Αποκάλυψε τον Εαυτό Του και το θέλημά Του σε χρονικές διαδοχές (Εφεσ. 3/1–12) και έγινε άνθρωπος σε προσδιορισμένη χρονική περίοδο (Γαλ. 4/4). Γνωρίζουμε επίσης ότι ο Θεός θυμάται ή συγχωρεί τις αμαρτίες μας (Ψαλμ. κε/7· Λουκ. 11/4) και ότι η εν Χριστώ σωτηρία, τοποθετεί τον πιστεύοντα σε νέα θέση ενώπιον του Θεού, έτσι που ενώ πριν ο Θεός μας θεωρούσε αμαρτωλούς, τώρα (χρονική διαδοχή) δεν μας θεωρεί πλέον τέτοιους (Ρωμ. 5/8–9).

Πάνω σ' αυτή τη βάση, λοιπόν, όταν διαβάζουμε στη Βίβλο ότι «μετεμελήθη ο Κύριος ότι εποίησε τον άνθρωπο επι της γης και ελυπήθη εν τη καρδία αυτού» (Γεν. 5/6), δεν θα εννοήσουμε ότι «μετεμελήθη» και «ελυπήθη», προ καταβολής κόσμου, αλλά ότι μετεμελήθη και ελυπήθη μόλις έγινε η ιστορική πράξη της παρακοής και οι πρωτόπλαστοι έφαγαν από το απαγορευμένο δένδρο. Ή όταν ο Θεός είπε στην Εύα με δυσάρεστη έκπληξη «τι είναι τούτο το οποίο έκαμες;» (Γεν. 3/13) εξέφρασε αυτήν την απορία Του, όχι «προ καταβολής κόσμου» αλλά αμέσως μόλις η Εύα έκαμε την πράξη και έφαγε από το δένδρο.

Η ιστορική πράξη της παρακοής δεν ήταν για τον Θεό επανάληψη γνωστού δράματος, αλλά δυσάρεστη έκπληξη.

Η πνευματική μας γνώση στ' αλήθεια θα πελάγωνε, αν αλλάζαμε τον παράγοντα της χρονικής διαδοχής στα ιστορικά και ηθικά γεγονότα της Βίβλου.

Ας επαναλάβουμε ότι οι επεμβάσεις του Θεού στην ιστορία καθώς και οι σχέσεις Του με τον άνθρωπο παρουσιάζονται μέσα στη Βίβλο με το νόημα της διαδοχής χρόνου όπως είναι γνωστή σε μάς, και όχι με κάποια άλλη διάσταση χρόνου που είναι άγνωστη στην εμπειρία μας. Επειδή, αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, η αποκάλυψη του Θεού θα ήταν όπως είπαμε, εντελώς ακατανόητη και απρόσιτη στον άνθρωπο.

Η Βίβλος ξετολίζει σε μας την ιστορία του κόσμου όχι σαν το ξετύλιγμα κινηματογραφικής ταινίας που είναι από

προηγούμενο γνωστή, αλλά ξετύλιγμα πραγματικότητας που είναι συντικειμενική, ακόμο και γι Αυτόν τον Θεό.

Το άλλο σημείο στο οποίο οι οπαδοί του «μονού» προορισμού συμφωνούν με τη διδαχή του «διπλού» ή «απόλυτου» προορισμού του Καλδίνου, είναι **ο χαρακτήρας της πίστης**. Συγκεκριμένα, και οι μεν και οι δε, ισχυρίζονται ότι η πίστη είναι εξ ολοκλήρου δώρο που ο Θεός χορηγεί στον άνθρωπο. Η πίστη μας δεν βοηθεί διόλου για να σωθούμε, —λένε. Είναι δώρο του Θεού σε μας για να δεδαιωθεί η σωτηρία μας.

Το ερώτημα είναι: **Πώς να δεχθούμε ότι ο Θεός προσφέρει στον άνθρωπο την πίστη σα δώρο, εφόσον ο Ίδιος ο Θεός κλεί τον άνθρωπο να πιστέψει; Ή ακόμο, πως μπορεί ο Θεός να προσφέρει στον άνθρωπο την πίστη σα δώρο και συνάμα να τον καταδικάζει επειδή δεν πιστέψει;** Αλλόκοτα και ασυμβίβαστα συμπεράσματα πρέπει να δεχθούμε, αν συμφωνήσουμε ότι η πίστη είναι δώρο του Θεού στον άνθρωπο.

Σε καμμία περίπτωση η Βίβλος δεν χαρακτηρίζει την πίστη σα δώρο του Θεού. Τουναντίον, η Καινή Διαθήκη, ερμηνεύει την πίστη σαν ένα ηθικό έργο, με το οποίο ο άνθρωπος ευαρεστεί τον Θεό: «χωρίς δε πίστη αδύνατον είναι να ευαρεστήση τις εις αυτόν» (Εβρ. 11/6).

Η πίστη είναι χειρονομία του ανθρώπου, αυθόρμητη και αυτεξούσια. Στις ευαγγελικές αφηγήσεις, βλέπομε τον Ιησού να επαινεί την κάθε είδους ειλικρινή πίστη (Λουκ. 5/20). Επαινεί την πίστη της συστολής ή της αγάπης (Λουκ. 7/50)· και απαντά ακόμα και στην πίστη που έχει κάποια δόση προκατάληψης και δειλίας (Λουκ. 8/48), καθώς και στην πίστη που είναι ελάχιστη σαν «κόκκο συνάπεως» (Λουκ. 17/6). Αναγνωρίζει την πίστη του εγκληματία και τιμά την πίστη της τελευταίας στιγμής (Λουκ. 23/42). Στην καθεμία από τις περιπτώσεις αυτές, ο Κύριος Ιησούς έδωσε την ίδια απάντηση: «Άνθρωπε! Γυναίκα! Οι αμαρτίες σου είναι συγχωρημένες»!

Δεν είναι λοιπόν, ο Θεός το θεμέλιο της πίστης μας, —όπως, ισχυρίζονται οι οπαδοί του «μονού» προορισμού. Αλλά το θεμέλιο της πίστης είναι η **ανθρώπινη καρδιά**, η στηριγμένη με τέλεια εμπιστοσύνη πάνω στο ασάλευτο και το αιώνιο έργο της Λύτρωσης, που τελείωσε ο Χριστός.

Η Αγία Γραφή διδάσκει ότι καθώς η απιστία, το ίδιο και η πίστη δεν είναι πράξεις επέμβασης του Θεού, αλλά ανεξάρτητες και αυθόρμητες πράξεις του ανθρώπου. Γι αυτό και ο άπιστος είναι αξιολογούμενος για την απιστία του, όπως και ο πιστός είναι αξιολογούμενος για την πίστη του: «όποιος πιστεύσει θα σωθεί· όποιος απιστήσει θα κατακριθεί» (Μαρκ. 16/16).

Δεν θα μπορούσε να ήταν αλλιώς. Αφού ο Θεός επιρρίπτει σε όλους ανεξαιρέτως την ίδια ευθύνη, αυτό σημαίνει ότι και τους δίνει τις ίδιες ευκαιρίες. Επειδή, πώς είναι δυνατό ο **δίκαιος Θεός** να ζητήσει ευθύνη από αυτούς που απίστησαν, αν δεν τους είχε παραχωρήσει τις ίδιες ευνοϊκές ευκαιρίες που είχαν και οι άλλοι;

Αν πούμε ότι η απιστία είναι ευθύνη του ανθρώπου ενώ η πίστη είναι δώρο του Θεού, κατηγορούμε ανοιχτά τον Θεό για προσωποληψία. Ο απόστολος Πέτρος διακηρύττει ότι «ο Θεός κρίνει απροσωπολήπτως» (Α΄ Πέτρου 1/17).

Η πίστη, λοιπόν είναι το ηθικό έργο του ανθρώπου βάσει του οποίου αποδέχεται ολόψυχα τα λόγια και τα έργα της εν Χριστώ αποκάλυψης.

Και ιδού ποιό είναι το περιεχόμενο της πίστης που σώζει:

Απαρνιέται υ άνθρωπος εθελούοια κάθε ατομικό του έργο· αποδοκιμάζει κάθε προσωπική του αρετή ή προσπάθεια· γενικά, κατακρίνει οτιδήποτε ανήκει στον εαυτό του και στις δυνάμεις του, και παραδίδεται τελείως στη οωτήρια Χάρη που ο Θεός του προσφέρει δια μέσου του Ευαγγελίου του Χριστού, (θλέπε κσι σελ. 4–5).

Δίχως αυτό, το μοναδικής σημασίας έργο της πίστης από το μέρος του ανθρώπου, ο Θεός δεν σώζει τον άνθρωπο, ακόμα κι αν θέλει να τον σώσει.

Ένα παράδειγμα: Ο Κύριος Ιησούς αγάπησε εκείνον τον πλούσιο νέο και ήθελε πολύ να τον κάνει ακόλουθό Του, αλλά ο νέος αρνήθηκε. Την πρόσκληση Του Ιησού, δεν τη δέχθηκε. Εφυγε λυπημένος, «επειδή είχε χρήματα πολλά». Έτσι, η επιθυμία του Κυρίου Ιησού δεν εκπληρώθηκε (Λουκ. 18/21). **Αν λοιπόν, ο άνθρωπος πεί «Όχι», αν δηλαδή δεν δεχθεί την προσφορά του Θεού, τίποτε δεν γίνεται.**

Αυτός είναι ηθικός νόμος στη σχέση του αμαρτωλού με τον Θεό. Είναι ένας νόμος που τιμά τον άνθρωπο αλλά προπάντων δοξάζει τον Θεό, ο οποίος έπλασε τον άνθρωπο ελεύθερο «κατά την εικόνα Του και την ομοίωση Του».

Και τώρα το τελικό σημείο, στο οποίο οι οπαδοί του «μονού» προορισμού συμφωνούν με τη διδαχή του Καλδίνου.

Το σημείο αυτό έχει να κάνει με την αιώνια ασφάλεια της ψυχής (Βλέπε και στη σελίδα 1θ).

«Ο άνθρωπος, εφόσον έχει σωθεί, είναι αδύνατο να γυρίσει στον κόσμο και να χάσει τη σωτηρία του».

Τούτη είναι η ταμπέλα συτής της πλανεμένης διδαχής.

Όμως η Αγία Γραφή έχει άλλα να μας πει.

Ο Κύριος Ιησούς δεβαίωσε: «Εκείνος που **υπυμένει μέχρι το τέλος** αυτός θα σωθεί» (Ματθ. 10/22).

Η Βίβλος μας εξηγεί ότι η ασφάλεια της ψυχής τού σεσωσμένου, καθώς και η δεβαιότητα της Σωτηρίας του, εξαρτώνται από την πιστότητα που δείχνει απέναντι στον Χριστό, δηλαδή από τη σταθερότητα του στην πίστη.

Ένας από τους τρόπους που τονίζεται στη Βίβλο αυτή η μεγάλη αλήθεια είναι τα πολλά «εάν» που βρίσκονται στα κείμενά της. Καθώς λ.χ.

«μέτοχοι ἐγένεσμεν τοῦ Χριστοῦ ἐάν κρατήσωμεν μέχρι τέλους θεθαίαν τήν ἀρχήν τῆς πεποιθήσεως» (Εβρ. 3/14).

«εἴμεθα οἶκος Χριστοῦ, ἐάν κρατήσωμεν μέχρι τέλους δεθαίαν την παρησίαν (Εβρ. 3/6).

Θα σας παραστήση «ἐνώπιον αὐτοῦ ἁγίους καί ἀμώμους καί ἀνεγκλήτους, **ἐάν ἐπιμένητε εἰς τήν πίστιν...**» (Κολοσ. 1/22–23α).

«ἐάν αἰεὶ μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, εἴσθε ἀληθῶς μαθηταὶ μου» (Ιωάν. 8/31).

Και πολλά άλλα χωρία, με το υποθετικό «εάν», επιρρίπτουν στον πιστόν ολόκληρη την ευθύνη να μένει σταθερός στο θέλημα του Θεού, αλλιώς εκθέτει τον εαυτό του στον κίνδυνο να αποτύχει.

Στην παραβολή των 10 παρθένων όπου η αιχμή της παραβολής βρίσκεται στο γεγονός ότι **και οι 10 παρθένες περιέμεναν τον Κύριο**.

Με άλλα λόγια και οι 10 είχαν δεχθεί δια μέσου της πίστης τα ευεργετήματα της Χάρης του Θεού. Με την εξής διαφορά: Οι 5 έξυπνες παρθένες, όχι μόνον είχαν δεχθεί τα προνόμια της πίστης (λυχνία) αλλά **και ζούσαν** τη μαρτυρία της πίστης τους (λάδι). Τουναντίον, οι 5 μωρές είχαν κι αυτές δεχθεί τα προνόμια και τα ευεργετήματα της πίστης (περιέμεναν τον γαμπρό) αλλά χωρίς και να ζουν τη μαρτυρία της

της πίστης τους. Τούτες ήθελαν μόνον να απολαύσουν δίχως και να θυσιάσουν. Να πάρουν, δίχως να δώσουν. Να χαρούν τις επαγγελίες, δίχως ν'αναλάβουν υποχρεώσεις. Έτσι έμειναν απ'έξω.

Ακόμα και ο απόστολος Παύλος, γράφει για την προσωπική του εμπειρία (Β' Τιμοθ. 4/7):

«Τόν αγώνα τόν καλόν **ήγωνίσθην**, τόν δρόμον **έτελείωσα**, την πίστιν **διετήρησα**» (αυτές είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ατομική ευθύνη του πιστού για να μην αποτύχει στον σκοπό του): να **σγωνίζεται** τον καλόν αγώνα· να **τελειώσει** το δρόμο· να **διστηρεί** την πίστη· «του λοιπού μένει εις έμέ ό τής δικαιοσύνης στέφανος» (Αυτός είναι ο έπαινος από το μέρος του Θεού, για την συνεχή πιστότητα του χριστιανού).

Ο συγγραφέας της επιστολής προς Εβραίους (3/12) κάνει έκκληση στους αναγνώστες του να προσέξουν ώστε «να μην υπάρχει εις μηδένα πονηρά καρδιά απιστίας, ώστε να αποστατήσσει από Θεού ζώντος». Είναι γνωστό φυσικά, ότι αποστατεί μονάχα εκείνος που βρισκόταν στη σωστή γραμμή πίστης. Επομένως είναι φανερό, ότι ο απόστολος εδώ προειδοποιεί γνήσιους πιστούς για το ενδεχόμενο της αποστασίας τους.

Ο άνθρωπος λοιπόν, μιά κσι αωθεί, είναι δυνατόν σπό υπαιτιότητά του, να γυρίσει κσι πάλιν στον κόαμο.

«Έγκρατεύθητε, άγρυπνήσατε διότι ό αντίδικός σας διάβολος, ως λέων ωρούμενος περιέρχεται ζητών τινα να καταπίη (Α' Πέτρου 5/8).

Και μόνον η λέξη «καταπίη» τα λέει όλα. (Βλέπε και σελίδα 10).

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΑΨΗ:

Όπως είδαμε, κυκλοφορούν δύο κύριες αντιβιβλικές δι-
δαχές, πάνω στο σπουδαίο θέμα του αιωνίου προορισμού του
ανθρώπου:

Η πρώτη, είναι η διδαχή του «**διπλού**» ή του «**σπόλυ-
του**» προορισμού.

Οι οπαδοί της διδαχής αυτής δέχονται ότι ο
Θεός ήθελε να σωθούν μόνον αυτοί τους οποίους
είχε διαλέξει με το όνομά τους προαιωνίως να είναι
δικοί Του. Όλοι οι υπόλοιποι πρέπει να καταδι-
καστούν.

Οι Πηγές αυτής της αποκρουστικής διδαχής είναι, όπως ανα-
φέραμε, ο πατέρας της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας Αυγουστί-
νος, καθώς και ο Μεταρρυθμιστής Ιωάννης Καλβίνος.

Η δεύτερη, είναι η διδαχή του «**μονού**» προορισμού.

Οι οπαδοί της δέχονται ότι ο Θεός είχε προαιω-
νίως προγνωρίσει τους «εκλεκτούς», τον καθένα με
το όνομά του, ενώ οι υπόλοιποι, οι μη «εκλεκτοί»,
αφέθησαν ελεύθεροι να σωθούν ή να καταδικα-
στούν, ανάλογα με την εκλογή που θα έκαναν.
Είτε, δηλαδή πιστεύοντας στον Χριστό να σωθούν,
είτε αρνούμενοι Αυτόν, να κατακριθούν.

Όπως έχουμε δείξει, οι δύο αυτές αντιβιβλικές διδαχές
έχουν επίσης και τα εξής κοινά σημεία:

1. Ότι υπάρχει προορισμός· ότι δηλαδή, ο Θεός έχει
προαιωνίως ονομάσει όλους αυτούς που θα δέχονταν τη
σωτηρία Του.
2. Ότι η πίστη για τη σωτηρία δεν είναι αυθόρμητη
ηθική πράξη του ανθρώπου αλλά προσφέρεται από τον
Θεό στον άνθρωπο σα δώρο. Επίσης,
3. ότι ο άνθρωπος, εφόσον σωθεί, είναι αδύνατο να
γυρίσει στον κόσμο καί να χάσει τη σωτηρία του.

**Ας ιδούμε, τώρα, και τη σωστή διδασκαλία της
Βίβλου, για τον αιώνιο προορισμό του ανθρώπου.**

**ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΕΙ Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΙΩΝΙΟ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ**

Ο Θεός, αποφασισμένος να δημιουργήσει όντα με ηθική ελευθερία, είχε υπόψη Του τα δύο ενδεχόμενα, δηλαδή το ενδεχόμενο της υπακοής τους στο θέλημά Του καθώς και το ενδεχόμενο της παρακοής τους.

Έτσι, ο Θεός κατάστρωσε δύο σχέδια, το ένα για τη μιά περίπτωση και το άλλο για την άλλη. Το ένα για την περίπτωση που ο Αδάμ και η Εύα θα έτρωγαν από τον καρπό του δέντρου (Γεν. 6΄/17)· το άλλο για την περίπτωση που θα υπάκουαν τον Δημιουργό τους και δεν θα έτρωγαν (Γεν. 3/3).

Είχε τα σχέδια αυτά έτοιμα ο Θεός προ καταβολής κόσμου, χωρίς να είναι βέβαιος ποιό από τα δύο θα έβαζε σ'εφαρμογή.

Θα ρωτήσεις: Δεν διαβάζομε πουθενά στα κείμενα της Βίβλου ότι ο Θεός είχε προαιώνως καταστρώσει δύο σχέδια, –το ένα για την περίπτωση υπακοής και το άλλο για την περίπτωση παρακοής, των ελευθέρων όντων. Πώς, λοιπόν, μπορούμε να μιλάμε για τα δύο αυτά σχέδια;

Δικαιολογημένο το ερώτημα, αλλά όχι και δύσκολο ν' απαντηθεί, αφού είναι τα ίδια τα πράγματα που μαρτυρούν για τα δύο προαιώνια σχέδια του Θεού.

Ας αναφέρουμε πρώτα, την ανώτερη πνευματική δημιουργία του αγγελικού κόσμου.

Ήταν αυτή μία δημιουργία τέλεια και η επιθυμία του Θεού ήταν ασφαλώς τα ενσυνείδητα αυτά πνευματικά όντα να παραμείνουν στην κατάσταση της τελειότητας, δίχως να σημειωθεί στις τάξεις τους καμία διαταραχή ή αναρχία.

Ιδού λοιπόν το πρώτο σχέδιο που κατέστρωσε ο Θεός για τον αγγελικό κόσμο. Ήταν το σχέδιο της υπακοής· της ομαλής εξέλιξης. Να υπάρχει δηλαδή, αυτός ο κόσμος των ανωτέρων πνευματικών όντων, και να υπηρετεί αιωνίως τον Δημιουργό του με υπακοή και με αγάπη.

Όμως, τα αγγελικά όντα δεν ήσαν μόνον τέλεια· ήσαν και **ελεύθερα**. Κι ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της ηθικής

ελευθερίας είναι **ο πειρασμός**. Δεν γνωρίζομε τη μορφή του πειρασμού των αγγέλων αλλά μόνον το αποτέλεσμα: «ἀγγέλους οἰτινες δὲν ἐφύλαξαν τὴν ἑαυτῶν ἀξίαν ἀλλὰ κατέλιπον τὸ ἴδιον αὐτῶν κατοικητήριον, ἐφύλαξε (ο Κύριος) μὲ παντοτεινά δεσμά ὑποκάτω τοῦ σκότους, διὰ τὴν κρίσιν τῆς μεγάλης ἡμέρας» (Ιούδα 6).

Ο Ξεπεσμός του Εωσφόρου και των αγγέλων του (Ησαΐας ιδ/12) ήταν επόμενο να δημιουργήσει στον αγγελικό κόσμο μια εντελώς νέα κατάσταση πραγμάτων· μια κατάσταση που είχε ένα φοβερό αντίκτυπο στη σφαίρα του πνευματικού κόσμου. **Το ενδεχόμενο που ο Θεός ούτε ήθελε να το γνωρίζει ούτε το επιθύμησε, έγινε δραματική πραγματικότητα.** Ένα μέρος του αγγελικού κόσμου έκανε κατάχρηση της ηθικής ελευθερίας του με αποτέλεσμα να αναφανεί ο Σατανικός κόσμος. Η δημιουργία του Σατανά και των οργάνων του σκότους, καθώς και η εισβολή του κακού μέσα στο ηθικό σύμπαν, ήταν εξελίξεις μοναδικής σημασίας για την ηθική τάξη του Θεού. Κι αυτή ήταν η περίπτωση που ασφαλώς καλούσε για την εφαρμογή του δεύτερου σχεδίου του Θεού, – του σχεδίου της παρακοής, που ανακάτεψε τον αγγελικό κόσμο.

Θα ήταν πράγματι ακατανόητο αν λέγαμε ότι ο Θεός γνώριζε εκ των προτέρων την παρακοή του αγγελικού κόσμου, ότι δηλαδή ο Εωσφόρος και οι «λεγώνες» των ξεπεσμένων αγγέλων του, θα γίνονταν διάβολοι.

Μια τέτοια υπόθεση θα γεννούσε το εξής δικαιολογημένο ερώτημα:

Αφού ο Θεός είχε προγνωρίσει την πτώση μέρους του αγγελικού κόαρου, γιατί άφησε να δημιουργηθούν τέτοιοι ατίθασοι άγγελοι; Δεν ήταν αρκετό να δημιουργήσει μονάχα τους αγγέλους που είχε προγνωρίσει ότι θα υπήκουαν, ώστε να ματαιωθεί η δημιουργία του Σατανικού κόαρου και έτσι να γλυτώσει ο πνευματικός και ο φυσικός κόσρος από τις συμφορές και την καταστροφή που έφερε ο Σατανάς και η αραρτία;

Αν δεχθούμε το ένα σχέδιο, μια τέτοια κατηγορία ενάντια στον Θεό θα είχε τη θέση της. Όμως δεν έχει θέση η κατηγορία αν δεχθούμε τα δύο προαιώνια σχέδια Του: Το ένα της υπακοής των ελευθέρων όντων και το άλλο της παρακοής τους.

Όσο λοιπόν, είν'αλήθεια ότι ηθική ελευθερία δεν νοείται δίχως τη δυνατότητα ελεύθερης εκλογής, (δύο σχέδια) άλλο τόσο και η ελεύθερη εκλογή δεν μπορεί να υπάρχει αν

ο Θεός ήθελε να γνωρίζει προαιωνίως την απόφαση που θα έπαιρναν τα ελεύθερα όντα στην ώρα του πειρασμού, (ένα σχέδιο).

Αυτό που έγινε με τη δημιουργία και την πτώση του αγγελικού κόσμου, το ίδιο έγινε με τη δημιουργία και τη πτώση του Αδάμ και της Εύας. Όταν ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο, η δημιουργία ήταν «καλή λίαν» (Γεν. α/31). Και ασφαλώς η επιθυμία του Θεού ήταν να παραμείνει η δημιουργία Του «καλή λίαν». Όμως ο άνθρωπος έπρεπε να πειραστεί ώστε να κριθεί το μέλλον του ανάλογα προς την ηθική εκλογή του.

Στην περίπτωση των πρωτοπλάστων, ο Θεός έδωσε την εντολή Του και περιέμενε με πατρική αγωνία την έκβαση του πειρασμού. Κι όταν η εκλογή αυτή δεν ήταν η υπακοή αλλά η παρακοή, λυπήθηκε ο Θεός επειδή ο άνθρωπος έκαμε κακή χρήση της ελευθερίας του και παράκουσε (Γεν. ζ/6)

Το αποτέλεσμα ήταν τραγικό. «Είδεν ο Κύριος ότι έπληθύνετο ή κακία του ανθρώπου επί της γης, και πάντες οί σκοποί των διαλογισμών της καρδιάς αυτού ήσαν μόνον κακία πάσας τας ήμέρας» (Γεν. ζ/5).

Ασφαλώς θα δυσκολευτούμε να πιστεύσουμε ότι ο Θεός, σαν πηγή του αγαθού, δημιούργησε τον άνθρωπο προγνωρίζοντας ότι θα κατατούσε σ'αυτή την ελεεινή κατάσταση. Ο χείμαρρος του κακού και της αμαρτίας που ο άνθρωπος ακολούθησε ύστερα από την πτώση, ήταν για τον Θεό μία έκπληξη που Τον καταλύπησε. «Τί είναι τούτο το οποίον έκανες;» Ρώτησε την Εύα (Γεν. γ/13).

Απογοητευμένος από την τροπή των πραγμάτων, ο Θεός «μετεμελήθη ότι εποίησεν τον άνθρωπο επί της γης και ελυπήθη εν τη καρδιά αυτού (Γεν. ζ/6).

Αποκαλύψεις σαν αυτές μαρτυρούν ότι **ο Θεός προίκιασε τον άνθρωπο με ηθική ελευθερία η οποία να λειτουργεί σα μία αυτόνομη πραγματικότητα, έξω από την ακτίνα της πρόγνωσης Του.**

Θα ρωτήσεις: «Είναι ποτέ δυνατόν, ο Θεός να περιορίζει ο Ίδιος την παντογνωσία Του;»

Η απάντηση είναι: Και βέβαια είναι δυνατόν, εφόσον αυτός ο αυτοπεριορισμός εξυπηρετεί τα σχέδιά της αγάπης Του.

Γνωρίζουμε, ότι ο Θεός, σαν Θεός αγάπης, είναι και έτοιμος και δυνατός όλα να τα κάνει, προκειμένου να τιμήσει ή να

σώσει τα όντα που αγαπάει. Καμία δύναμη δεν μπορεί να περιορίσει την ελευθερία ή τις δυνατότητες του Θεού. Συνεπώς μπορεί και ενεργεί, καθώς Του επιβάλλει η αγάπη Του.

Μήπως δεν περιορίσε τη φύση Του και τη δόξα Του, όταν έγινε άνθρωπος και υπέβαλε τον Εαυτό Του στην κούραση, στην πείνα, στη δίψα, στην αγωνία, στην κατάθλιψη και στο θάνατο, προκειμένου να σώσει τους αμαρτωλούς;

Πού λοιπόν, υπάρχει η δυσκολία όταν ένας Θεός παντοδύναμος και παντογνώστης περιορίζει την παντογνωσία Του, **στο σημείο της ηθικής ελευθερίας του ανθρώπου**, προκειμένου να τιμήσει το ηθικό όν που δημιούργησε και να το ανταμείψει αντάξια, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ηθικής Του τάξης;

Αυτός ο περιορισμός της παντογνωσίας του Θεού **στο σπρηίο της ελευθερίας του ανθρώπου**, είναι κάτι που ο ίδιος ο Θεός το θέλησε ώστε να τιμήσει τον άνθρωπο, σαν ηθικό όν με ελευθερία εκλογής, και να λατρεύεται όχι από άβουλες αυτόματες μηχανές αλλά από ελεύθερα όντα.

Η προικοδότηση της ηθικής ελευθερίας είναι ακριβώς το στοιχείο που κάνει τον άνθρωπο, —**στο σπρηίο της εκλογής**—, να έχει την ομοίωσή του με τον Θεό. Τοποθετεί τον άνθρωπο, —**στο σημείο της εκλογής**—, στο ίδιο το επίπεδο του Θεού και κάνει την Ιστορία μιά αντικειμενικότητα που απασχολεί σοβαρά τον Θεό και Του επιφυλάσσει χαρές, λύπες και εκπλήξεις.

Αφού, λοιπόν, ο άνθρωπος έκανε κακή χρήση της ελευθερίας του και ξέπεσε, ο Θεός έβαλε σε εφαρμογή το δεύτερο σχέδιο Του, της παρακοής, ή το «σχέδιο της Σωτηρίας», που θα διόρθωνε τα χαλάσματα της πτώσης και θα έκανε τέλεια επανόρθωση δια μέσου του προσώπου και του έργου του Ιησού Χριστού. Ιδού αυτό το σχέδιο:

Και είπε «Κύριος ο Θεός προς τον όφιν (τον Σατανά). Επειδή έκαμες τούτο (εξαπάτησες τη γυναίκα)... έχθραν θέλω στήσει αναμέσον σου και της γυναικός και αναμέσον του σπέρματός σου και του σπέρματος αυτής· αυτό θέλει σου συντρίψει την κεφαλήν και συ θέλεις κεντήσει την πτέρναν αυτού.» (Γεν. γ/15).

Η παραπάνω εξαγγελία του Θεού, που δόθηκε αμέσως ύστερα από τη πώση του ανθρώπου και που μας είναι γνωστή

και σαν «πρωτευαγγέλιο», προλέγει το έργο του Σταυρού και φανερώνει το γεγονός ότι ο Ιησούς Χριστός ήταν στο προαιώνιο σχέδιο του Θεού, (στο «σχέδιο της παρακοής») ο «προεγνωσμένος» που θα διόρθωνε τα χαλάσματα της αμαρτίας των πρωτοπλάστων: «ὁ Θεός **προέθετο** (όρισε προαιωνίως) **τον Ιησού Χριστό**, μέσον ἐξιλεώσεως διὰ τῆς πίστεως, ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ» (Ρωμ. 3/25)

Επίσης: «ἐλυτρώθητε... διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ... ὅστις ἦτο μὲν **προωρισμένος προ καταβολῆς κόσμου**, ἐφανερώθη δέ ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς διὰ σᾶς» (Α΄ Πέτρου 1/19–20).

Μόνον ένας είναι, λοιπόν, «ο **Προεγνωσμένος**»: **Ο Ιησούς Χριστός**: «το αρνίον το εσφαγμένον από καταβολῆς κόσμου» (Αποκ. 13/8).

Κι επειδή το αντικείμενο της Θείας πρόγνωσης είναι η **πίστη** του ανθρώπου στο πρόσωπο και το έργο του προεγνωσμένου Χριστού, γι αυτό όλοι **οι πιστεύοντες στον Χριστό** είναι συλλογικά προεγνωσμένοι σαν το πνευματικό Του σώμα –σαν την εκκλησία Του:

«Διά να γνωρισθῆ τώρα δια της **εκκλησίας** η πολυποίκιλος σοφία του Θεού **κατά την αιώνιο πρόθεσιν την οποίαν ἔκαμεν εν Χριστῷ Ιησού**» (Εφεσ. 3/10,11).

Στην πρόγνωση του Θεού, λοιπόν, αναγνωρίζεται το μεγάλο θαύμα της γενναιωδωμίας του Θεού ότι δημιούργησε την ελευθεμία στυ δικό Του επίπεδο, αα μιά πραγματικότητα, ακόμα και γι Αυτόν τυν Ίδιον, έτσι που η ευθύνη της απιστίας να θαμαίνει εξ υλυκλήρου τον άνθρωпу και η δόξα ν'αποδίδεται στον Θεό.

Έχοντας υπόψη όλα τα παραπάνω θα πρέπει τώρα να πούμε κάτι και για τις προφητείες καθώς και για τη σχέση τους με την πρόγνωση του Θεού.

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΙΣ

ΚΑΙ Η ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Οι προφητείες της Βίβλου δεν είναι πράξεις ανθρώπων (της ανθρώπινης ελευθερίας) τις οποίες προλέγει ο Θεός, αλλ'είναι πράξεις δικές Του, που προλέγει ότι θα κάμει στην Ιστορία. Αυτό διατυπώνεται με το γνωστό χωρίο «γνωστά απ'αιώνος εστί τω Θεώ πάντα τα έργα αυτού» (Πράξ. 15/18). Σαν παράδειγμα μπορούμε να φέρουμε τη Βηθλεέμ, όπου προφητεύτηκε η γέννηση του Χριστού (Μιχαίας ε/2).

Είναι φανερό ότι ο Θεός ενήργησε όλο αυτό το σχέδιο, αφού έμπνευσε στον κατάλληλο χρόνο τον Καίσαρα Αύγουστο να διατάξει την απογραφή της κάθε φυλής σε μια πόλη, που στην περίπτωση του Ιωσήφ τούτη ήταν η Βηθλεέμ.

Επίσης, ο Κύριος Ιησούς πραγματοποίησε Αυτός την προφητεία, όταν κάθισε πάνω στο γαϊδουράκι και μπήκε στην Ιερουσαλήμ.

Υπάρχουν, εν τούτοις, και προφητείες που χρειάζεται προσοχή ώστε να μην αποδώσουμε στο Θεό το κακό που περιέχουν. Για παράδειγμα έχουμε τη σταύρωση του Ιησού (Ψαλμ. κβ/16)· την προδοσία του Ιούδα (Ψαλμ. μα/9)· τα τριάντα αργύρια της προδοσίας (Ζαχ. ια/12) κ.λ.π. Στα γεγονότα αυτά διακρίνουμε την αρχή ότι **ο Θεός, χωρίς να προκαλεί αυτός το κακό έχει το δικαίωμα και μπορεί να καθορίζει τη μορφή του.**

Άλλο είναι η εκλογή του κακού που κάνει ο άνθρωπος, —εκλογή που δεν προέρχεται από τον Θεό—, και διαφορετικό είναι η έμπνευση του Θεού για τη μορφή που πρέπει να πάρει το κακό.

Τον Ιούδα, λ.χ. δεν τον έκαμε ο Θεός κακόν. Ο Ιούδας ήταν κακός και ο Ιησούς τον έμπασε μέσα στον κύκλο των δώδεκα ώστε να πραγματοποιήσει, μέσω αυτού, τις προφητείες για την προδοσία, καθώς και για τα τριάντα αργύρια. Τα 30 αργύρια της προφητείας τα ενέπνευσε ο Θεός στους συναλλασσόμενους, χωρίς με τούτο να σημαίνει ότι τους είχε εμπνεύσει και την κακή πράξη.

Με την αρχή ότι ο Θεός χρησιμοποιεί το κακό που Αυτός δεν θέλει, δίδοντας σ'αυτό τη μορφή που Αυτός θέλει, μπορούμε όλες τις προφητείες της Βίβλου να τις θεωρήσουμε, ως προς τη μορφή τους, σαν έργα του Θεού. Έτσι φαίνεται το σχέδιο που είχε, εκ των προτέρων καταστρώσει ο Θεός, —οι

προφητείες— και ο Θεός φαίνεται Κύριος της Ιστορίας και ο εμπνευστής της Αγίας Γραφής.

Τέτοιο χαρακτήρα, «σχηματικό», έχει επίσης και ολόκληρο το Βιβλίο της Αποκάλυψης, μέσα στο οποίο ο Θεός προλέγει τη μορφή που θα δώσει στην Ιστορία, χρησιμοποιώντας το κακό που η ανθρωπίνη ελευθερία η ίδια διαλέγει.

Αν κάποιος προβάλλει την αντίρρηση ότι μια συλλογική μετάνοια, —ανθρώπων—, δεν θα πρόσφερε στο Θεό το στοιχείο του κακού ώστε να πραγματοποιήσει τα όσα προείπε, απαντάμε, ότι με μεγάλη χαρά και ικανοποίηση ο Θεός θα ακύρωνε τις προφητείες αυτές καθώς έκαμε λ.χ. στην περίπτωση της Νινευή (Ιωνάς γ)· στην περίπτωση του Αχαάβ (Α΄ Βασ. κα/21,29), καθώς και σε άλλες περιπτώσεις, προκειμένου να σωθεί η μετανοημένη ανθρωπότητα.

Αφού είδαμε τι διδάσκει η Αγία Γραφή για τον «αιώνιο προορισμό», θα προχωρήσουμε ένα ακόμα βήμα για να εξετάσουμε κάποια χωρία που οι οπαδοί του «απόλυτου προορισμού» τα ερμηνεύουν έτσι που να φαίνονται ότι υποστηρίζουν τις Καθινιστικές απόψεις.

Εφειόους 2/8

«τῇ γάρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διά πίστεως· καί τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τό δῶρον».

Το παραπάνω χωρίο, που επικαλούνται οι του «απολόυτου προορισμού» για να υποστηρίξουν ότι η πίστη είναι δῶρο που προσφέρει ο Θεός στον άνθρωπο, κάθε άλλο παρά υποστηρίζει αυτή την ερμηνεία τους.

Αν η αντωνυμία «τούτο» αναφερόταν στην πίστη, τότε (κι ένας μαθητής του Δημοτικού το γνωρίζει) θα έγραφε νά γράφει και «αὕτη» (η πίστη) είναι «Θεοῦ το δῶρον».

Η αντωνυμία «τούτο» (ουδετέρου γένους), αναφέρεται λοιπόν, όχι στο υποκείμενο «πίστη» (θηλυκού γένους), αλλά σ' ολόκληρη τη φράση που προηγείται: «Κατά χάριν εἴθε σεσωσμένοι δια της πίστεως»· αναφέρεται δηλαδή στο ἔργο της σωτηρίας, παρμένο στην ολότητά του.

Κάποιοι ξένοι «ερμηνευτές», που η γλώσσα τους χρησιμοποιεί την ίδια αντωνυμία και για τα τρία γένη, συνδέουν το ὄνομα «πίστη» με την αντωνυμία «τούτο», δίχως καμιά δυσκολία. Ἐτσι, μπορούν να δείξουν από τη μετάφραση στή γλώσσας τους, ότι η πίστη είναι «δῶρο του Θεοῦ».

Ὅμως, η πραγματικότητα είναι ότι σε καμιά περίπτωση το **ελληνικό** κείμενο της Καινῆς Διαθήκης δεν υποστηρίζει ότι η πίστη είναι «δῶρο του Θεοῦ».

Α΄ Κορινθίους 12/9

«εἰς ἄλλον (δίδεται) πίστις διά τοῦ ἰδίου Πνεύματος»

Αυτός ο λόγος του απ. Παύλου, ασφαλώς δεν εννοεί την πίστη που σώζει, επειδή η πίστη που σώζει δεν είναι κάποιο ειδικό χάρισμα του Πνεύματος που δίδεται σε μερικούς, αλλά ένα κοινό και απαραίτητο εφόδιο που πρέπει να το ἔχουν ὅλοι ανεξαιρέτως οι Χριστιανοί. Η σώζουσα πίστη είναι η ρίζα της Χριστιανικῆς ζωῆς, όχι ένας από τούς καρπούς της.

Δεν πρόκειται λοιπόν, ἐδώ για την πίστη προς Σωτηρία. Στο χωρίο 13/2, ο απόστολος διαχωρίζει τη σώζουσα πίστη από την πίστη που δίδεται σαν ένα ειδικό δῶρο. Τούτη τη μορφή πίστεως, τη χαρισματική, ἔχει ἐδώ υπόψη ο απόστολος. Είναι η πίστη που ικανώνει τούς πιστούς που την κατέχουν να

κάνουν αξιόλογα κατορθώματα για το συμφέρον του πνευματικού έργου. Με δυό λόγια: Άλλο η **σώζουσα** πίστη και διαφορετικό η **χαρισματική** πίστη. Η σώζουσα πίστη προσφέρεται από τον άνθρωπο στον Θεό· η χαρισματική πίστη του χωριού μας, δίδεται από τον Θεό στον πιστό δια μέσου του Αγίου Πνεύματος που κατοικεί στην καρδιά του.

Ρωμαίους 8/28

«οἶδαμεν δέ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τόν Θεόν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατά πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν».

Γνωρίζομε ότι τα κάθε μορφής γεγονότα που συμβαίνουν στη ζωή αυτών που αγαπούν τον Θεό, είτε ευχάριστα είν' αυτά είτε δυσάρεστα, όλα θα καταλήξουν σε αγαθό αποτέλεσμα, —βεβαιώνει ο απόστολος.

Στο χωρίο μας, «αυτούς που αγαπούν τον Θεό», ο Παύλος τους ονομάζει και «κλητούς κατά πρόθεσιν».

Η λέξη «πρόθεση» στην Κ. Διαθήκη, αναφέρεται στο σχέδιο της εν Χριστῷ Σωτηρίας που ο Θεός είχε καταστρώσει προαιωνίως για τον κόσμο· ένα σχέδιο που πήγασε από την αιώνια αγάπη Του (Α' Ιωάν. 4/10).

Το Σχέδιο αυτό δρῆκε και δρῖσκει την εκπλήρωσή του στους «κλητούς»· δηλαδή σ'αυτούς που σαν άκουσαν την κλήση του Θεού δια μέσου του ευαγγελίου, την αποδέχθηκαν αβίαστα, ελεύθερα και αυθόρμητα.

Η φράση, «κατά τον προορισμόν αυτού» (Βάμβας) εννοεί ότι αυτό το σχέδιο της Σωτηρίας, (πρόθεσις) ο Θεός το έχει συνδέσει με ένα συγκεκριμένο σκοπό, που θα τον πραγματοποιήσει στο απώτερο μέλλον. Ο απόστολος θα μας πει παρακάτω ότι ο σκοπός αυτός είναι: **η δόξα των πιστών.**

Ρωμαίους 8/29

«ὅτι οὗς προέγνω, καί προώρισεν συμμόρφους τῆς εἰκόνας τοῦ νιοῦ αὐτοῦ, εἰς τό εἶναι αὐτόν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς.»

Ποιους «προέγνω» ο Θεός; Φυσικά, τους «κλητούς», που θα αποτελούσαν την εκκλησία του Χριστού. Όλους αυτούς ο Θεός τους **προγνώρισε**, όχι φυσικά ατμικώς και ονομαστικώς, αλλά **ἐν Χριστῷ**: «κατά πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἦν ὁ Θεός ἐποίησεν ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ» (Εφεσ. 3/11).

Η εκλογή που έκαμε ο Θεός ήταν εκλογή όχι προσωπική αλλά **εκλογή συλλογική, εν τω Χριστώ**: «καθώς ἐξέλεξεν ἡμᾶς ἐν Αὐτῷ, πρὸ καταβολῆς κόσμου» (Εφεσ. 1/4).

Η βάση αυτής της πρόγνωσης και της εκλογής του Θεού δεν ήταν οι προσωπικές προτιμήσεις Του, αλλά η **πίστη του ανθρώπου στον Χριστό**.

«πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν ἔχει ζωὴν αἰώνιον» (Ιωάν. 3/16).

Εκτός από το πρόσωπο και το όνομα του Χριστού κανένα άλλο πρόσωπο, ούτε άλλο όνομα δεν ήταν προαιωνίως γνωστό.

«ἐλυτρώθητε... τιμίῳ αἵματι Χριστοῦ προεγνωσμένου πρὸ καταβολῆς κόσμου» (Α΄ Πέτρον 1/18–2θ).

Είμαστε προεγνωσμένοι επειδή η πίστη, μάς ταυτίζει σαν Εκκλησία, με το Πρόσωπο και με τις εμπειρίες του προεγνωσμένου Χριστού. Ιδού πως:

Επειδή Αυτός πέθανε, είμαστε νεκροί: Ρωμ. 6/8–11
 επειδή Αυτός αναστήθηκε, είμαστε αναστημένοι: Ρωμ. 6/8–11
 επειδή Αυτός είναι Υιός, είμαστε υιοί: Γαλ. 4/6
 επειδή Αυτός είναι ιερέας, είμαστε ιερείς: Αποκ. 1/6
 επειδή Αυτός είναι ο εκλεκτός, είμαστε οι εκλεκτοί: Λουκ. 23/35
 επειδή Αυτός είναι ο **προεγνωσμένος**, είμαστε **προεγνωσμένοι**.

Προγνωρίζοντας λοιπόν, ο Θεός προ καταβολής κόσμου τον Υιό Του να γίνει ο Σωτήρας των αμαρτωλών, είδε στο πρόσωπο του Υιού την εκκλησία Του· όλους τους σεσωσμένους που θα γίνονταν σύμμορφοι της εικόνας του Υιού Του, **δια μέσου της πίστης (Τίτ. 2/14)**

«Εικόνα του Υιού», σημαίνει ότι η ζωή των πιστών, δηλαδή η ζωή της εκκλησίας, δείχνει τα ίδια γνωρίσματα της ζωής του Υιού. Έναν ανώτερο τρόπο ύπαρξης· μία ζωή δόξας. Σ' αυτή τη ζωή της δόξας μπήκε πρώτος ο Υιός, δια μέσου της ανάστασής Του εκ των νεκρών, γενόμενος πρωτοπόρος ανάμεσα στους άλλους πολλούς αδελφούς Του (Ρωμ. 8/29).

Σ' αυτή τη δόξα του πρωτότοκου Υιού Του, ο Θεός ανέβασε και την Εκκλησία, δηλαδή όλους τους αδελφούς τού Υιού Του.

Ο απόστολος εξηγεί αμέσως, με ποιον τρόπο τους ανέβασε:

Ρωμαίους 8/30

«οὓς δέ προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὓς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὓς δέ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν.»

Όλοι αυτοί που ο Θεός τους είχε προορίσει, «**έν τῷ Χριστῷ,**» ήσαν όλοι στη σκέψη του Θεού, σαν εκκλησία Του, προ των αιώνων, και κατά το σχέδιο του Θεού, (σαν εκκλησία) θα κατέληγαν στη δόξα. Αλλά όχι με μια αιφνίδια ενέργεια. Πρώτα ο Θεός θα τους καλούσε· ύστερα θα τους δικαίωνε και στο τέλος θα τους δοξάσει.

Η σειρά λοιπόν είναι: **Κλήση, δικαίωση, δόξα.**

Αυτό είναι το μέρος του Θεού. Επειδή ο Θεός είναι εκείνος που καλεί· ο Θεός είναι εκείνος που δικαιώνει· ο Θεός είναι επίσης, εκείνος που δοξάζει.

Εδώ λοιπόν, ο απόστολος μιλεί μόνον για την πρωτοβουλία του Θεού. Όσο για την πρωτοβουλία του ανθρώπου, δηλαδή για την πίστη του και τον αγιασμό του, μίλησε ο απόστολος στα προηγούμενα κεφάλαια, εξηγώντας ότι η βάση της προαιωνίας εκλογής του ανθρώπου για τη σωτηρία είναι η **πίστη του αμαρτωλού στον Υιό του Θεού.** (Ρωμ. 1/17· 3/22,25-26 κ.α)

Ο Θεός καλεί δια του Ευαγγελίου (δεν υπάρχει άλλος τρόπος πρόσκλησης)· αυτοί που υπακούνε στην πρόσκληση δικαιώνονται δια μέσου της πίστης (δεν υπάρχει άλλος τρόπος δικαίωσης). Τέλος, ο Θεός δοξάζει τους δικαιωμένους, δίδοντας σ'αυτούς από τη δόξα του πρωτότοκου αδελφού τους, ο οποίος μπήκε πρώτος στη δόξα του Πατέρα Του.

Υπάρχει μια αναγνωρισμένη φόρμουλα για να ερμηνεύονται διφορούμενα χωρία της Αγίας Γραφής. Η φόρμουλα είναι τούτη: **Όταν ένα χωρίο της Αγίας Γραφής είναι αμφίβολο και ασαφές, πρέπει να ερμηνεύεται με τη θεϊθεια των άλλων χωρίων που έχουν σχέση με αυτό και που η ερμηνεία τους είναι εύκολη και φανερή.**

Όταν λ.χ. ο απ. Πέτρος βεβαιώνει ότι «ο Θεός κρίνει απροσωπολήπτως, κατά το έργον εκάστου» (Α΄ Πέτρ. 1/17)· και σε άλλη περίπτωση ο ίδιος απόστολος δηλώνει ότι «ο Θεός δεν είναι προσωπολήπτης» (Πραξ. 10/34). Επίσης, όταν ο απ. Παύλος εξηγεί ότι «ο Θεός δεν βλέπει εις πρόσωπον ανθρώπου» (Γαλ. 2/6), όταν έχομε τέτοιες φανερές διαβεβαιώσεις στο λόγο του Θεού, δεν μπορούμε να ερμηνεύουμε το χωρίο «όσους προεγνώρισε τούτους και προόρισε» κατά τρόπο που να εννοεί ότι ο Θεός έδειξε προσωποληψία και προόρισε προαιωνίως τους σεσωσμένους με το όνομά τους, αφήνοντας όλους τους άλλους έξω από την προνομιούχα θέση

της πρόγνωσης Του. Μία τέτοια ερμηνεία αυτού του χωρίου, φέρνει τους αποστόλους και την αλήθεια σε αντίφαση. Το χωρίο που είναι αβέβαιο και ασαφές πρέπει να ερμηνεύεται από τα σαφή και τα εύκολα, όχι τα σαφή και τα εύκολα να ερμηνεύονται από το ένα και το ασαφές.

Με δύο λόγια: Πρέπει να ερμηνεύουμε τη Γραφή με την ίδια τη Γραφή· όχι με τα δόγματα του Καλθίνου.

Ο σκοπός λοιπόν, της παραπάνω κλασικής περικοπής (Ρωμαίους 8/28–30), δεν είναι να μας εξηγήσει ότι ο Θεός είχε προαιωνίως διαλέξει για τη Σωτηρία του τον Άλφα ή τον Βήτα αμαρτωλό. Σκοπός της περικοπής είναι άλλος· συγκεκριμένα θέλει ο απόστολος στο χωρίο αυτό να μας αποκαλύψει το καταπληκτικό Σχέδιο που κατέστρωσε ο Θεός προ των αιώνων για ν'ανεβάσει τα μέλη της Εκκλησίας του Υιού Του, άλλοτε αμαρτωλούς, να τους ανεβάσει με τη σκάλα της πίστεως τους, στην ίδια σφαίρα δόξας που είναι και ο Υιός Του.

Ρωμαίους 9/15–16

«τῷ Μωϋσεῖ γάρ λέγει· ἐλεήσω ὃν ἄν ἐλεῶ καί οἰκτιρήσω ὃν ἄν οἰκτίρω. ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδέ τοῦ τρέχοντος ἀλλά τοῦ ἐλεῶντος Θεοῦ».

Θα κάναμε ασυγχώρητο ερμηνευτικό λάθος αν εννοούσαμε το παραπάνω χωρίο ότι αναφέρεται στην αυθαίρετη εκλογή του Θεού για την ατομική σωτηρία του ανθρώπου.

Τα λόγια «θέλω ελεήσει ὄντινα ἐλεῶ και θέλω οἰκτειρήσει ὄντινα οἰκτείρω», ξέρουμε ότι τα είπε ο Θεός στον Μωϋσή, ύστερα από το επεισόδιο του «χρυσού μόσχου» που ο λαός Ισραήλ κατασκεύασε και λάτρεψε, ενώ περιέμενε τον Μωϋσή να κατεβεί από το ὄρος.

Ύστερα λοιπόν, από το τραγικό εκείνο παραπάτημα του λαού, ο Θεός είπε στον Μωϋσή: «θέλω ἐξολοθρεύσει αὐτούς» (Εξοδ. λβ/9). Αλλά ο Μωϋσής μεσολάβησε παρακαλώνοντας τον Θεό να μην καταστρέψει το λαό, γι'αυτήν την παράβασή του. Ο Θεός πράγματι υποχώρησε, άλλαξε την απόφασή Του και είπε στον Μωϋσή: «Καί τοῦτο τό πρᾶγμα τό ὄποιον εἶπας θέλω κάμει και θέλω ἐλεήσει ὄντινα ἐλεῶ και οἰκτειρήσει ὄντινα οἰκτείρω». (Εξοδ. λγ/12–19).

Ο λαός Ισραήλ γλίτωσε από την καταστροφή, επειδή ο Θεός ἐνέργησε ἐλεύθερα, και ἔδειξε το ἐλεός Του. Διότι αν

ο Θεός ενεργούσε σύμφωνα με τα έργα «του τρέχοντος», αν ενεργούσε δηλαδή, σύμφωνα με τα έργα του Ισραήλ, τότε ο Ισραήλ θα είχε εξολοθρευθεί, σαν αποτέλεσμα της απιστίας που έδειξε, λατρεύοντας το «χρυσό μοσχάρι».

Επομένως, ας μὴν κατηγορούμε τον Θεό, ότι με τις ελεύθερες εκλογές που κάνει, καθώς λ.χ. στην περίπτωση του Ησαΰ και του Ιακώβ, αδικεί κάποιον λαό, επειδή αν ο Θεός δεν ενεργούσε εντελώς ελεύθερα, τότε ο Ισραήλ θα ήταν ο ζημιωμένος, επειδή πρόσβαλλε συνεχώς τον Θεό και τις εντολές Του και συνεπώς όχι μόνον δεν το άξιζε να λάβει το έλεος του Θεού αλλά η παρακοή του θα τον είχε καταστρέψει.

Δεν είναι λοιπόν «του θέλοντος»: Δεν παίρνει δηλαδή ο λαός Ισραήλ το έλεος του Θεού δικαιοματικώς βάσει των προνομίων του· ουδέ είναι «του τρέχοντος», ούτε παίρνει δικαιοματικώς το έλεος του Θεού εκείνος που αγωνίζεται με τα έργα του, όπως ο Ισραήλ. Όχι! Το έλεος του Θεού είναι το αποτέλεσμα σπλαχνικής χειρονομίας του Θεού. Είναι το αποτέλεσμα «του ελεούντος Θεού».

Ας επαναλάβουμε, ότι τα παραπάνω χωρία: Ρωμ. 9/15–16, καθώς και τα κεφάλαια 9, 10 και 11, έχουν σχέση με το έλεος που έδειξε ο Θεός απέναντι στον Ισραήλ, σαν έθνος· δεν έχουν καμία σχέση με το θέμα του αιώνισο προσρισμό του ανθρώπου ή της ατομικής σωτηρίας του.

Φιλιπ. 2/13

«Θεός γάρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τό θέλειν καὶ τό ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας».

Θέλει άραγε ο απόστολος με τα παραπάνω λόγια του, να μας εξηγήσει ότι είναι ο Θεός Εκείνος που δίνει στην καρδιά του ανθρώπου τη θέληση καθώς και το κάθε τι που χρειάζεται για να σωθεί, χωρίς να περιμένει από τον άνθρωπο να κάνει το παραμικρό; Όχι! Δεν είναι τέτοια η περίπτωση.

Ας έχουμε υπόψη, ότι ο απόστολος απευθύνεται σε πιστούς, συνεπώς το θέμα του δεν είναι η σωτηρία, αλλά, η «ευδοκία». Και ουδέποτε ο απόστολος ονομάζει τη σωτηρία, «ευδοκία».

Ιδού, τι ο Παύλος θέλει να εξηγήσει στους αναγνώστες της επιστολής του:

Είν'ο Θεός Εκείνος που παρακινεί και δυναμώνει τον πιστό, έτσι ώστε ο πιστός να ενεργεί κάθε αγαθό έργο που εξυπηρετεί τους ευεργετικούς σκοπούς Του.

Άλλωστε, η προτροπή του αποστόλου που προηγείται: «μετά φόβου και τρόμου, τήν έαυτών σωτηρίαν κατεργάζεσθε» (2/12), επιδεδαιώνει αυτή την ερμηνεία· επειδή ο απόστολος προτρέποντας τον πιστό να «κατεργάζεται» τη σωτηρία του «με φόβο και με τρόπο» επιρρίπτει όχι στον Θεό αλλά στον πιστό όλη την ευθύνη για τη διαφύλαξη της σωτηρίας που έχει αποκτήσει.

Συνεπώς, το παραπάνω χωρίο Φιλίπ. 2/13, ας το επαναλάβουμε, δεν αναφέρεται σαν την προϋπόθεση για απόκτηση της σωτηρίας, αλλά αναφέρεται στη διάθεση και την παρακίνηση που δημιουργεί ο Θεός στην καρδιά του **πιστού**, ώστε αυτός να επιδιώκει και να ενεργεί τα έργα που φαίνονται ευάρεστα στα μάτια του Θεού (Εφεσ. 2/10).

Ιερεμίας α/5

«Πρίν σέ μορφώσω έν τῇ κοιλία σέ έγνώρισα και πρίν έξέλθης έκ τῆς μήτρας σέ ήγίασα· προφήτην είς τά έθνη σέ κατέστησα».

Τα λόγια αυτά που ο Θεός απευθύνει στον Ιερεμία, δεν έχουν καμμία απολύτως σχέση με πρόγνωση για την προσωπική σωτηρία του προφήτη. Άλλωστε, στην εποχή που ειπώθηκαν (620 π.Χ.) η ατομική σωτηρία ήταν εμπειρία εντελώς άγνωστη, επειδή ο Χριστός δεν είχε ακόμα έρθει στη γή, για να κάνει το έργο της Σωτηρίας.

Έτσι, το νόημα αυτού του εδαφίου συγκεντρώνεται στην τελευταία φράση: «προφήτην είς τα έθνη σε κατέστησα». Επειδή ο Ιερεμίας ήταν μέλος ιερατικής οικογένειας (α/1) η διακονία του θα έπρεπε να ήταν αποκλειστικά ιερατική. Ο Θεός, λοιπόν, με τα παραπάνω λόγια προειδοποιεί τον Ιερεμία ότι είχε αλλάξει τα σχέδια Του σχετικά με τη διακονία του οργάνου Του και αντί να υπηρετήσει τον Θεό σαν ιερέας, όπως ήταν εκ γεννητής ταγμένος, τώρα θα Τον υπηρετούσε σαν προφήτης, για να εξαγγείλλει τα μελλοντικά σχέδια που ο Θεός θα εκτελούσε όχι μόνον για τον λαό Του αλλά και για όλα τα άλλα έθνη: «προφήτην είς τα έθνη σε κατέστησα».

Η πρόγνωση λοιπόν, αυτή του Θεού δεν έχει τίποτε να

κάνει με την προσωπική σωτηρία του Ιερεμία. Είναι μία πρό-
γνωση αλλαγής της διακονίας του, από ιερέα σε προφήτη.

Πράξ. 13/48

«τά ἔθνη ἔχαιρον καί ἐδόξαζον τόν λόγον τοῦ κυρίου καί ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον»

Μερικοί βρίσκουν στα λόγια αυτά μια καθαρή νύξη της διδαχής του απόλυτου προορισμού.

Όμως, δεν είναι τέτοια η περίπτωση.

Στο προηγούμενο χωρίο 46, διαβάζομε ότι οι Ιουδαίοι ακροατές του κηρύγματος του Παύλου, αρνήθηκαν να δεχθούν (απώθησαν) τον λόγο του Θεού, με αποτέλεσμα ο απόστολος να στραφεί στους εθνικούς.

«ἐπειδὴ σπωθεῖσθε τόν λόγον τοῦ Θεοῦ καί οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτούς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τά ἔθνη» (46).

Οι ακροατές συνεπώς, αισθάνονταν ελεύθεροι είτε να δεχθούν, είτε να διώξουν το ευαγγελιστικό μήνυμα του Παύλου.

Η φράση «τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον» του χωρίου μας, 48, ήταν μία συνηθισμένη φράση Ιουδαϊκής χρήσης με νόημα παρόμοιο με αυτό που είχε η φράση: «χαίρετε δι τὰ **ὀνόματα ὁμῶν ἐγγέγραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς**», (Λουκ. 10/20).

Εδώ πρόκειται για το βιβλίο του Θεού που περιέχει τα ονόματα των εκλεκτών Του και αποτελούσε μια γνωστή παράδοση στην Παλαιά Διαθήκη (Εξοδ. λβ/32,33· Ησαΐας δ/3· Δανιήλ ιβ/1). Είναι το βιβλίο των αποφάσεων του Θεού, από το οποίο οποιοδήποτε γραμμένο όνομα, είναι δυνατό να **σθησθεῖ** (Εξοδ. λβ/33· Ιερεμ. ιζ/13· Αποκ. 22/19), γεγονός που αναγνωρίζει την ανθρώπινη ελευθερία της εκλογής.

Ουδέποτε ο λόγος του Θεού παρουσιάζει περίπτωση που ο άνθρωπος δέχεται το μήνυμα της αιώνιας ζωής **εξσ-ναγκαστικά, επειδή είναι τεταγμένος να σωθεί.**

Με περίληψη στα ουσιώδη σημεία

Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο «κατ'εικόνα αυτού». Και ένα από τα γνωρίσματα αυτού του τιμητικού προνόμιου είναι η ηθική ελευθερία, ή η ελευθερία της εκλογής, με την οποία ο Δημιουργός προίκισε όλα τα ηθικά Του δημιουργήματα, –αγγέλους και ανθρώπους.

«Ελευθερία εκλογής» σημαίνει ότι ο Θεός δεν θέλει να γνωρίζει εκ των προτέρων τι τελικά θα αποφασίσει να κάνει το ηθικό όν. Γίνεται ολοφάνερο, ότι αν ήθελε ο Θεός να γνωρίζει, τότε ασφαλώς δεν θα είχε ο άνθρωπος περιθώρια να διαλέξει ο ίδιος, επειδή δεν θα μπορούσε να κάνει παρά αυτό που ο αλάθητος Θεός είχε προγνωρίσει γι αυτόν.

Ο άνθρωπος, λοιπόν, στο **ζήτημα της σωτηρίας του** έχει το από Θεού προνόμιο να ενεργεί έξω από την πρόγνωση του Θεού.

Αυτός ο αυτοπεριορισμός, που ο ίδιος ο Θεός επιβάλλει στην παντογνωσία Του, όχι μονάχα ανυψώνει το μεγαλείο Του επειδή αγαπιέται και λατρεύεται από τελείως ελεύθερα όντα, αλλά τιμά και τον άνθρωπο σαν ένα ον με ηθική αξία.

– Ο Θεός είχε προαιωνίως καταστρώσει δύο σχέδια που θα ξεδίπλωνε στην ιστορία, το ένα στην περίπτωση υπακοής του ανθρώπου στο θείο θέλημα και το άλλο στην περίπτωση παρακοής του. Δεν θα είχε κανένα νόημα η ελευθερία του ανθρώπου, αν υπήρχε ένα μόνον σχέδιο και όχι δύο.

Ο Θεός, λοιπόν, έδωσε την εντολή Του και περίμενε την έκβαση του πειρασμού. Σαν ο άνθρωπος παρήκουσε, ο Θεός έβαλε σ' εφαρμογή το σχέδιο της παρακοής, ένα σωτήριο σχέδιο ηθικής επανόρθωσης, με **εσπονορθωτή και Σωτήρα των «προεγνωσμένο» Υιό Του.**

– Το χωρίο **«όσος προεγνώρισε τούτος και πρυόρισε»** (Ρωμ. 8/28) σχετίζεται με την ταύτιση μας με το Πρόσωπο και το έργο του Χριστού, δια μέσου της πίστης μας. Είμαστε «προεγνωσμένοι και προορισμένοι» για τη δόξα, επειδή Αυτός με τον Οποίον είμαστε ταυτισμένοι δια μέσου της πίστης, ήταν ο προσωπικά προεγνωσμένος (σαν το άρνιον το έσφαγμένον πρό καταβολής κόσμου). «Έν Αυτώ» λοιπόν

είμαστε κι εμείς, δια μέσου της πίστης μας, «προεγνωσμένοι και προορισμένοι», σαν εκκλησία Του και σα σώμα Του.

— Είναι μεγάλη δυσφήμιση ενάντια στον χαρακτήρα του Θεού, ενός Θεού χάρης και αγάπης, να λέμε ότι φέρνει στον κόσμο ανθρώπους που τους έχει προαιωνίως προορίσει για την Κόλαση, —όπως κηρύττουν ο Καλβίνος και οι οπαδοί του.

Αλλ'ούτε ο Θεός έχει εξασφαλίσει τη σωτηρία, όπως ακούμε, μίας προνομιάς τάξης ανθρώπων, αφήνοντας όλους τους άλλους έξω απ'αυτή την αιώνια ευεργεσία, σύμφωνα με τη θεωρία του «**μονού**» προορισμού.

Το ευαγγέλιο μας αποκαλύπτει τον Θεό Του Ιησού Χριστού σαν ένα Θεό αγάπης και ελευθερίας· **αγάπης** επειδή δίνει σε όλα αδιακρίτως τα ηθικά δημιουργήματά Του τις ίδιες ευκαιρίες· **ελευθερίας** επειδή δεν εξαναγκάζει κανένα ηθικό δημιουργημά Του, να πάρει θέση απέναντί Του.

— **Η πίστη** που χρειάζεται ο άνθρωπος για να σωθεί **είναι καρπός και πρωτοθουλία της ανθρώπινης καρδιάς**· δεν είναι δώρο του Θεού. Το ρήμα «πιστεύω» δηλώνει μία προσωπική ηθική ενέργεια του ανθρώπου ο οποίος ανταποκρίνεται στην κλήση του Ευαγγελίου και σώζεται.

Πουθενά στην Αγία Γραφή δεν υπάρχει κάποια περίπτωση που ο άνθρωπος πρώτα να σώζεται και κατόπιν να μετανοεί και να πιστεύει, —καθώς διδάσκει η δογματική του Ιωάννη Καλβίνου.

Η μετάνοια και η πίστη του ανθρώπου προηγούνται της σωτηρίας του, δεν την ακολουθούν. Αυτό είναι το αληθινό μήνυμα του Ευαγγελίου.

— Όταν λέμε ότι η πίστη είναι ένα έργο, εννοούμε ότι είναι **το μόνο ηθικό έργο** που περιμένει ο Θεός από τον άνθρωπο να κάνει, αν θέλει να σωθεί. Το βεβαίωσε ο Κύριος:

Σαν τον ρώτησαν οι Ιουδαίοι: «Τί να κάμωμεν διά να έργαζώμεθα τά έργα του Θεού; Απεκρίθη ο Ιησούς και είπε προς αυτούς, Τοῦτο εἶναι τό ἔργον τοῦ Θεοῦ, να πιστεύσητε εἰς τοῦτον τόν ὁποῖον ἐκεῖνος ἀπέστειλε» (Ιωάν. 6/29).

Το νόημα: Δεν περιμένει από σας ο Θεός να κάνετε έργα, αλλά **το έργο**· το δικό σας έργο: **Να πιστεύσετε σ'έμένο.**

Δεν πρόκειται λοιπόν, για «έργα» (πληθυντικός) αλλά για το ένα και το μοναδικό «έργο» που κάνει ο άνθρωπος

όταν απλώσει το χέρι της καρδιάς του για να πάρει από το χέρι του Θεού το δώρο της σωτηρίας. **Χωρίς τη χειρονομία της πίστης από το μέρος του ανθρώπου, τίποτε δεν γίνεται. Ο Θεός, έταξε τα πράγματα έτσι.**

— Είναι αναμφισβήτητη αλήθεια, της Αγίας Γραφής ότι ο αναγεννημένος Χριστιανός ενδέχεται **από δική του υποσιόπητο** να ξεπέσει από τη Χάρη του Θεού και να χάσει τη σωτηρία του, αν αφήσει την καρδιά του να παρασυρθεί από την απάτη της αμαρτίας, δίχως να δείχνει καμία διάθεση ειλικρινούς και σταθερής μετάνοιας.

Εννοούμε το εξής:

‘Ότι, ο κάθε αναγεννημένος Χριστιανός δεν είναι ηθικά τέλειος απέναντι του Θεού, επειδή αμαρτάνει. Και αμαρτάνομε κατά δύο τρόπους: Είτε κάνοντας αμαρτίες που δεν πρέπει να κάνουμε (διαλογισμοί πονηροί, συναισθήματα, κακία, έχθρες, κ.τ.λ.), είτε αμαρτάνομε παραλείποντας να κάνουμε τα έργα που πρέπει να κάνουμε. «Είς τόν δστις έξεύρενά κάμνη το καλόν και δεν κάμνει είς αυτόν είναι άμαρτία» (Ιωακ. 4/17).

Αν και είμαστε λοιπόν, αναγεννημένοι αμαρτάνομε όλοι. Και η πραγματικότητα είναι ότι δεν αμαρτάνομε μόνο με πράξεις, αμαρτάνομε και με παραλείψεις. Γι’ αυτό ο Θεός δεν παύει ποτέ να δέχεται εξομολογήσεις και να συγχωρεί αμαρτίες, μικρές και μεγάλες, που καθημερινά Του παρουσιάζουν οι δικοί Του, για καθαρισμό και για αποκατάσταση:

«Έάν περιπατώμεν έν τῷ φωτί καθώς αυτός είναι έν τῷ φωτί, έχομεν κοινωνίαν μετ’ άλλήλων και **το σίμα του Ιησού Χριστού του Υιού σϋτου καθαρίζει ήμάς από πάσης άμαρτίας**» (Α’ Ιωάν. 1/7).

Έτσι, παρ’ όλες τις πνευματικές μας πτώσεις, ανανεώνομε συνεχώς την κατάσταση μας στη χάρη που λάβαμε, από τότε που αναγεννηθήκαμε και «περιπατώμεν έν τῷ φωτί».

Ο κίνδονος αρχίζει να φαίνεται όταν ο αναγεννημένος Χριστιανός **εξοσιός πνευματικής του σδράνειας**, παρασύρεται σιγά-σιγά από τις αμαρτίες της προηγούμενης ζωής του (σεξ, χρήμα, έχθρες, ζηλοτυπίες και τα άλλα έργα της σάρκας), δίχως να αισθάνεται την ανάγκη ειλικρινούς μετάνοιας και αποκατάστασης.

Έτσι, η συνείδησή του σιγά-σιγά καυτηριάζεται σε σημείο

που αρχίζει να μην αισθάνεται την ενοχή της αμαρτίας, η καρδιά του συνηθίζει και κάνει τα έργα της σάρκας δίχως καμμία ενόχληση, και η παλιά φύση κυριεύει εκ νέου, δήμα –θήμα, την εσωτερική ζωή του αναγεννημένου. Τα αγκάθια όλο και μεγαλώνουν για να πνίξουν τον δλαστό (Ματθ. 13/7)

Γίνεται το ίδιο με τον τοξικομανή που λίγο-λίγο υποδουλώνεται στο πάθος του, έτσι που έρχεται στο σημείο να μην έχει πλέον η θέλησή του τη δύναμη να απελευθερωθεί από το πάθος και να αποκατασταθεί.

Τόστο λοιπόν, που η Βίβλος διδάσκει είναι ότι ο πιστός δεν χάνει ποτέ τη σωτηρία του, ενόσω μένει πράγματι πιστός στο θέλημα του Θεού.

Ο πιστός χάνει τη σωτηρίσ του μονάχσ σαν γίνει με τον τρόπο της ζωής του, άπιστος. Η απώλεισ της σωτηρίσ είναι ένα φοθερό ατύχημα που το προκσλεί πάντοτε ο ίδιος ο άνθρωπος, ποτέ ο Θεός. Αν ο πρώην πιστός που θρίσκεται «πεσμένος από τη Χάρη» (Γαλ. 5/4) συνέλθει και μετονοήσει ειλικρινά, άσχετα σε πιο σημείο πνευμοστικής κατάρρευσης θρίσκεται, ο Θεός θα τον συγχωρήσει και το σίμσ του Χριστού θα τον αποκοσστήσει. Κανένος άνθρωπος, που κοτάφυγε με ειλικρίνεια στο έλεος του Θεού, άσχετα πόσο αμαρτωλός, δεν έφυγε ποτέ με αδειανά χέρισ.

Αν όμως ο κάποτε πιστός παρασυρθεί και επιμείνει στην αποστασία, αν «ζει κατά σάρκα» και αρνηθεί μέχρι το τέλος να επικαλεσθεί ειλικρινά το έλεος και την ευσπλαχνία του Σωτήρα του, τότε θα φύγει από τούτη τη ζωή κατακριμένος, άσχετα αν κάποτε είχε ομολογήσει τον Χριστό, σαν Σωτήρα του (Ρωμ. 8/13)· ο διάβολος «ο λέων ο ωρυόμενος» κατάφερε και τον κατάπιε.

«Άς φοθηθώμεν λοιπόν, μήποτε, ενώ μένει εις ήμās έπαγγελίσ... φανή τις έξ ύμών δι ύστερήθη αυτής» (Εβρ. 4/1). (Βλέπε πλατύτερη ανάπτυξη του θέματος στη αυτοτελή, συγγραφή: «Η σιώνισ σσφάλεια της ψυχής – και ο κίνδυνος»).